

FÖRKÖPSINFORMATION

Fair Investments Sweden AB

Välkommen till Fair Investments

Fair Investments är ett värdepappersbolag som står under tillsyn av Finansinspektionen och har tillstånd att bedriva värdepappersrörelse enligt lag (2007:528) om värdepappersmarknaden. Vår verksamhet omfattas därmed ett av flertal regelverk som syftar till att skydda dig som kund och säkerställa att investeringstjänster tillhandahålls på ett ansvarsfullt och transparent vis.

Innan du tillhandahålls en investeringstjänst från Fair Investments eller via ett av våra anknutna ombud får du denna förköpsinformation. Den innehåller viktig information och bilagor enligt innehållsförteckningen på nästa sida.

Om du har kontakt med ett av Fair Investments anknutna ombud kommer du att få bilagan "Information om anknutet ombud". Denna bilaga innehåller kompletterande upplysningar som du har rätt att ta del av innan investeringstjänster tillhandahålls.

Vi rekommenderar att du noggrant läser igenom det tillhandahållna materialet.

Tveka inte att kontakta oss om du har frågor eller behöver ytterligare information.

Med vänliga hälsningar,

Fair Investments

Observera att Fair Investments förköpsinformation uppdateras regelbundet i samband med förändringar i såväl interna som externa regelverk. För senaste lydelsen, vänligen besök <https://fairinvestments.se/>.

Index

1.	INFORMATION OM FAIR INVESTMENTS SWEDEN AB	3
2.	Allmänna bestämmelser för depå	5
	A. Förteckning och förvaring i depå m.m.	
	B. Bolagets åtaganden avseende värdepapper	
	C. Till depån anslutna konton	
	D. Pant	
	E. Handel med värdepapper över depån	
	F. Skatter m.m.	
	G. Övriga bestämmelser	
3.	Riktlinjer för bästa utförande/vidareförmedling av order	10
4.	Information om egenskaper och risker avseende finansiella	11
5.	instrument	
	1. Handel med finansiella instrument	
	2. Risker med finansiella instrument	
	3. Aktier och aktierelaterade instrument	
	4. Ränterelaterade instrument	
	5. Derivatinstrument	
	6. Fonder och fondandelar	
	7. Blankning	
	8. Belåning	
	9. Information om handel med optioner, terminer och andra derivatinstrument	
6.	Allmänna villkor för handel med finansiella instrument	17
7.	Information om incitament	20
8.	INFORMATION OM RISKKLASSER	21
9.	INFORMATION OM SKILLNADER I ERSÄTTNING	24
10.	INFORMATION OM HÅLLBARHETSPREFERENSER	27

1. Information om Fair Investments Sweden AB

Information om fair investments sweden ab

Bolagsnamn: Fair Investments Sweden AB, (nedan kallat "Fair Investments") Org.nr: 556816-9626

Address: Engelbrektsgatan 5 4 tr, 114 32 Stockholm

Tel.: +46 (0) 8 - 55 77 99 00

Fax: +46 (0) 8 - 55 77 99 99

E-mail: info@fairinvestments.se

Website: www.fairinvestments.se

Fair Investments står under tillsyn av:
Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm, www.fi.se.

Fair Investments har tillstånd att bedriva värdepappersrörelse enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Tillståndet omfattar följande verksamheter,

- mottagande och vidarebefordran av order i fråga om ett eller flera finansiella instrument,
- utförande av order avseende finansiella instrument på kunders uppdrag,
- placering av finansiella instrument utan fast åtagande,
- investeringsrådgivning till kund avseende finansiella instrument,
- diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument,
- förvaring av finansiella instrument för kunders räkning och ta emot medel med redovisningsskyldighet.

Information om kundkategorisering

Enligt lagen om värdepappersmarknaden skall alla kunder som handlar med värdepapper delas in i tre olika kategorier. Syftet med detta är att anpassa kundskyddet efter den enskilde kundens förutsättningar. Privatpersoner och mindre företag betraktas normalt som "icke-professionella". Utöver "icke-professionella" kunder finns det också "professionella" kunder, vilka är större företag, kreditinstitut och andra finansiella institut samt offentliga organ och liknande verksamheter med ett mindre behov av skydd. Den tredje kategorin är s.k. "jämbördiga motparter", vilka har lägst skydd enligt lagen. Dessa är t.ex. banker, centralbanker och myndigheter.

Icke-professionell kund

Fair Investments kategoriserar samtliga privatkunder samt merparten av företagskunder som "icke-professionella" om inte annat avtalats med kunden. Som kund i kategorin "icke-professionell" omfattas kunden av den högsta skyddsnivån enligt lagen. Detta innebär att Fair Investments bl.a. kommer att lämna information om finansiella instrument och riskerna med dessa samt kostnader och andra avgifter för handel med finansiella instrument. När Fair Investments tillhandahåller investeringsrådgivning, kommer Fair Investments att bedöma om en tjänst eller ett instrument är lämpligt för den enskilde kunden, innan Fair Investments tillhandahåller tjänsten eller rekommenderar instrumentet. Bedömningen görs mot bakgrund av kundens erfarenhet och kunskap om tjänsten, investeringsmål och finansiella ställning. Vid andra typer av tjänster än rådgivning kommer Fair Investments att bedöma om tjänsten är passande för kunden mot bakgrund av kundens kunskaper och erfarenheter.

Professionell kund

En "professionell kund" kan antas att ha nödvändig kunskap och erfarenhet för att kunna förstå riskerna med sina investeringar. Fair Investments bedömer inte "professionella kunders" erfarenheter, kunskaper och finansiell ställning när "professionella kunder" tillhandahålls investeringsrådgivning. "Professionella kunder" förväntas att kunna avgöra själva vilken information som behövs för att kunna fatta ett investeringsbeslut. Kunder som omfattas av denna kategori förväntas även att finansiellt kunna bära den investeringsrisk som är förenlig med kundens syfte med placeringen. Kundens erfarenheter och kunskaper bedöms inte heller i samband med portföljförvaltning. När Fair Investments gör en bedömning ifall en investeringstjänst passar en kund enligt värdepappersmarknadslagen, utgår Fair Investments ifrån att "professionella kunder", till skillnad från "icke-professionella

kunder", har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för att förstå riskerna i samband med de produkter, transaktioner och tjänster för vilka kunderna är klassificerade som professionella kunder.

Jämbördig motpart

Kunder, som ingår i kategorin "jämbördig motpart", omfattas av lägst kundskydd. Kundskyddet beträffande "jämbördiga motparter" innebär bland annat att lämplighetsbedömning ska göras utifrån kundens placeringshorisont och syfte med investeringen. "Jämbördiga motparter" ska också ges information om Fair Investments, de tjänster som Fair Investments tillhandahåller, priser m.m. Kunder som kategoriseras som jämbördiga motparter ska behandlas på ett rättvist, tydligt och inte vilseledande sätt. "Jämbördiga motparter" ska även erhålla rapporter om de tjänster som Fair Investments har tillhandahållit.

Kategoribyte

Kunder som omfattas av kategorierna "professionell kund" samt "jämbördig motpart" har möjlighet att ansöka om att få byta kategori. Kategoribytet måste alltid godkännas av Fair Investments. Observera att kundskyddet minskar om en kund som kategoriseras som "professionell kund" byter kategori till "jämbördig motpart".

Information om Fair Investments rådgivning

För att uppfylla lagens krav och för att kunna erbjuda individuellt anpassad rådgivning genomför en rådgivare en genomgång av kundens ekonomiska situation, där rådgivaren tillsammans med kunden även går igenom kundens kunskaper och erfarenhet av finansiella placeringar, kundens syfte med placeringarna samt vilken risk kunden är beredd att ta så att Fair Investments kan rekommendera kunden de placeringar som är lämpliga i det enskilda fallet. All individuellt anpassad rådgivning sker på grundval av de uppgifter som kunden lämnat om sig själv. Det är därför lämpligt att kunden löpande informerar sin rådgivare om eventuella förändringar som skett. Samtliga rådgivare inom Fair Investments har genomgått SwedSec AB:s licensieringsprogram och är vederbörligen licensierade.

Dokumentationen av genomgången sker genom ett eller flera dokument som kunden får ta del av efter genomförd genomgång.

Information om intressekonflikter

Fair Investments tillhandahåller ett utbud av finansiella tjänster där olika verksamheter ingår. Detta innebär att intressekonflikter kan förekomma. Med intressekonflikter avses intressekonflikter dels mellan Fair Investments, inklusive ledning, styrelse, personal m.fl. och kunder, dels intressekonflikter mellan olika kunder. Vidare avses intressekonflikter mellan olika verksamheter inom Fair Investments. Fair Investments har identifierat de områden där potentiella intressekonflikter kan uppkomma.

Potentiella intressekonflikter som främst skulle kunna drabba en kunds intressen negativt är framförallt kopplade till hantering av kunders order och företagets ersättningssystem för de olika portföljförvaltningsmodellerna. Bolaget kan lägga samman order från flera kunder vilket skulle kunna resultera i att en kund gynnas på en annan kunds bekostnad vid fördelning av order. Ytterligare en intressekonflikt relaterat till hantering av kundorder är om en prioritering av vissa kunder framför andra skulle ske vid utförande av order. För att säkerhetsställa att dessa två potentiella intressekonflikter inte ska realiseras har Fair Investments satt upp noggranna interna regler för utförande av order så att ingen kund missgynnas. Vidare information om detta går att finna i avsnitt 2. Riktlinjer för bästa utförande/vidareförmedling av order.

Avseende potentiella intressekonflikter rörande Fair Investments ersättningssystem för de olika portföljförvaltningsmodellerna har bolaget även identifierat dessa och tagit vid åtgärder för att förhindra en realisering. Då Fair Investments erbjuder olika typer av standardiserade portföljförvaltningsmodeller skiljer sig betalsättet mellan dessa vilket kan resultera i en potentiell intressekonflikt när olika lösningar presenteras för kund. Fair Investment har därav tagit fram en intern riktlinje avseende rutiner för lämplighetsbedömningar för att säkerhetsställa att Bolaget distribuerar finansiella produkter som är lämpliga utifrån kundens individuella förutsättningar. Vidare information om Fair Investments ersättningsmodeller finns i *Information om skillnader i ersättning*.

I Fair Investments riktlinjer för intressekonflikter beskrivs fler av de potentiella intressekonflikter som har identifierats samt hur de ska hanteras och undvikas för att förhindra att kundernas intressen påverkas negativt. De anställda ska alltid i första hand tillvarata kundens intressen. På kundens begäran tillhandahåller Fair Investments närmare uppgifter om riktlinjerna.

I Fair Investments riktlinjer för intressekonflikter behandlas även incitament d.v.s. betalning av eller mottagande av avgifter, kommission och naturaförmåner i samband med tillhandahållande av värdepapperstjänster.

Fair Investments får betala eller ta emot incitament under vissa förutsättningar. Om incitament betalas till eller tas emot av en tredje part, måste avgiften/kommissionen vara utformad för att höja kvaliteten på den för kunden aktuella värdepapperstjänsten samt att det sker i enlighet med kundens intresse. Vid mottagande av incitament från en tredje part kan kunden komma att tillgodogöras viss del och Fair Investments viss del. Incitament får heller inte betalas ut eller tas emot om det skulle strida mot Fair Investments skyldighet att i sin verksamhet handla på ett ärligt, rättvist och professionellt sätt. Bolaget tar inte emot och behåller incitament från tredje parter i form av tredjepartsersättning inom ramen för investeringstjänsten portföljförvaltning. Vidare information om detta går att finna i avsnitt 6. *Information om incitament.*

Information enligt DATASKYDDSFÖRORDNINGEN (GDPR) om fair investments behandling av personuppgifter m.m.

Personuppgifter som lämnas in ansökan/intresseanmälan/avtal eller som registreras i övrigt i samband med förberedelse för eller administration av ett uppdrag (t.ex. kreditupplysning eller affärsbedömning), behandlas av Fair Investments för administration och fullgörande av ingångna avtal samt för vidtagande av åtgärder som har begärts innan och efter avtal träffats. Behandling av uppgifter sker också för att Fair Investments ska kunna fullgöra sina förpliktelser enligt lag. Personuppgifterna kan vidare utgöra underlag för Fair Investments marknads- och kundanalyser, affärs- och metodutveckling samt statistik och riskhantering. Fair Investments kan också, om direktreklamspärr inte har begärts, komma att använda uppgifterna för marknadsföringsändamål.

Vid ärenden som utförs via telefon behandlas personuppgifter även genom inspelning av telefonsamtal. I syfte att upprätthålla en god kund- och registervård kan Fair Investments komma att komplettera personuppgifterna genom inhämtning från privata och offentliga register, tex uppdatering av adressuppgifter med hjälp av statens person- och adressregister, SPAR. Personuppgifter kan för angivna ändamål – med beaktande av reglerna om sekretess – ibland komma att lämnas ut till företag som Fair Investments samarbetar med. I vissa fall är Fair Investments också skyldigt, enligt lag, att lämna uppgifter, tex. till Finansinspektionen.

Om en kund önskar information om vilka personuppgifter som finns registrerade hos Fair Investments, har kunden rätt att skriftligen begära uppgift härom av Fair Investments. En kund kan även anmäla att kunden inte vill ha direktreklam från Fair Investments eller begära rättelse av felaktig eller ofullständig personuppgift.

Information om språk

Det språk som används i dokumentation och i kontakterna mellan Fair Investments och kunden är svenska.

Information om reklamationer och klagomål

Om en kund är missnöjd med någon av Fair Investments tjänster, är det viktigt att kunden kontaktar Fair Investments för att framföra sina synpunkter. Kunden bör först kontakta den person eller enhet inom Fair Investments som tillhandahållit tjänsten. Om kunden inte skulle vara nöjd med det svar som erhålls, kan kunden kontakta klagomålsansvarig person hos Fair Investments. Vill kunden diskutera ärendet med oberoende part kan Konsumenternas Bank- och Finansbyrå kontaktas, se www.konsumentbank-byran.se.

Om kunden anser att ett klagomål inte resulterar i en tillfredsställande rättelse från Fair Investments sida och det belopp som tvisten handlar om överstiger ett visst minimibelopp, kan kunden - om kunden är en fysisk person - vända sig till Allmänna reklamationsnämnden (ARN). Anmälan till ARN skall göras inom sex månader från det att Fair Investments första gången helt eller delvis avvisat kundens anspråk. ARN lämnar rekommendationer om hur tvisten mellan kunden och Fair Investments bör lösas. För mer information, anmälningsblankett m.m. - se www.arn.se.

Information om tillgänglighet enligt tillgänglighetsdirektivet

När Fair Investments erbjuder diskretionär portföljförvaltning eller investeringsrådgivning till konsumenter ska bland annat information om tjänsten göras tillgängligt. Exempelvis ska information på Bolagets webbsida och kundportal vara

- Uppfattningsbar (exempelvis genom tydliga kontraster, textalternativ till bilder och stöd för skärmläsare)
- Hanterbar (alla funktioner ska kunna användas med hjälpmedel, såsom tangentbord)
- Begriplig (information och navigation ska vara tydlig och förutsägbar)
- Robust (kompatibel med olika tekniska hjälpmedel)

Fair Investments utgår ifrån Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.1, nivå A och AA, vilket är en metod för att uppfylla tillgänglighetskraven enligt direktivet. Om Bolagets anställda har videosamtal med konsumenter möjliggörs för totalkonversation, dvs. att tal textas i realtid. För mer information, se "[Allmän redogörelse av tillgänglighetskrav enligt tillgänglighetsdirektivet \(EU\) 2019/882](#)" på [Legal information - Fair Investments](#)."

2. Allmänna bestämmelser för depå

Definitioner

I Depåavtalet samt i dessa Allmänna bestämmelser förstås med:

- **värdepapper** – dels finansiellt instrument såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, d.v.s. överlåtbara värdepapper som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, penning- marknadsinstrument, fondandelar och finansiella derivatinstrument, dels värdehandling, varmed avses handling som inte kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, såsom aktie eller enkelt skuldebrev som enligt definitionen ovan inte är finansiellt instrument, borgensförbindelse, gåvobrev, pantbrev eller liknande handling,
- **avräkningsnota** - besked om att en order/ett affärsuppdrag har utförts,
- **reglerad marknad** - såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, d.v.s. ett multi lateralt system inom EES som sammanför eller möjliggör sammanförande av ett flertal köp- och säljintressen i finansiella instrument från tredje man – regelmässigt, inom systemet och i enlighet med icke skönsmässiga regler – så att detta leder till avslut,
- **marknadsplats** - en reglerad marknad eller en handelsplattform (MTF),
- **handelsplats** - en marknadsplats, en systematisk internhandlare eller en marknadsgarant inom EES eller en annan person som tillhandahåller likviditet inom EES eller enhet som motsvarar någon av de föregående utanför EES,
- **konto** - inrättat enligt lag (1944:181) om redovisningsmedel.

A. Förteckning och förvaring i depå m.m.

A.1. Förteckning och förvaring i depå

A.1.1. Bolaget skall i Depån förteckna sådant värdepapper som mottagits av Bolaget för förvaring m.m. i Depå. Bolaget förbehåller sig rätten att pröva mottagandet av visst värdepapper, se även punkt G.9. Om Kunden har flera depåer hos Bolaget och Kunden inte instruerat Bolaget om i vilken depå visst värdepapper skall förtecknas, får Bolaget självt bestämma i vilken depå förteckningen skall ske.

A.1.2. Enligt dessa bestämmelser skall finansiellt instrument i kontobaserat system hos central värdepappersförvarare eller motsvarande t.ex. på vp-konto hos Euroclear Sweden AB – anses ha mottagits när Bolaget erhållit rätt att registrera eller låta registrera uppgifter avseende instrument i sådant system. Övriga värdepapper anses ha mottagits när de överlämnats till Bolaget. Mottagna värdepapper som utfärdats i dokumentform skall förvaras av Bolaget för Kundens räkning.

A.1.3. Bolaget får låta förteckna och i förekommande fall förvara Kundens värdepapper hos annat värdepappersinstitut i Sverige eller i utlandet, s.k. depåförande institut. Depåförande institut utses av Bolaget efter eget val. Förvaring hos depåförande institut sker normalt i Bolagets namn för Kundens räkning. Därvid får Kundens värdepapper registreras tillsammans med andra ägares värdepapper. Bolaget får även låta Kundens finansiella instrument ingå i ett för flera ägare gemensamt dokument. Bolaget får uppdra åt ett depåförande institut att i Bolagets ställe låta sig registreras för Kundens värdepapper. Kunden är införstådd med att Kundens värdepapper kan komma att förvaras på ett samlingskonto hos depåförande institut. Huruvida Kunden har en sakrättsligt skyddad separationsrätt i händelse av att Bolaget eller depåförande institut skulle försättas i konkurs eller drabbas av annan åtgärd med motsvarande rättsverkningar kan variera och är beroende av tillämplig lagstiftning. I Sverige föreligger separationsrätt under förutsättning att värdepappren hålls avskilda från det depåförande institutets eller Bolagets egna värdepapper. Vid förteckning och förvaring hos depåförande institut i utlandet kan det till följd av tillämplig utländsk lag vara omöjligt att identifiera kunders värdepapper separat från det depåförande institutets eller Bolagets egna värdepapper, varvid kunders värdepapper vid en konkurssituation skulle kunna komma att anses ingå i det depåförande institutets eller Bolagets tillgångar. Depåförande institut kan ha säkerhet i eller kvittningsrätt avseende kundens värdepapper och därtill kopplade fordringar.

A.1.4. Bolaget utför ingen äkthetskontroll av Kundens värdepapper.

A.1.5. För förteckning, överföring och utlämnande av värdepapper förbehåller sig Bolaget skälig tid.

A.1.6. Bolaget förbehåller sig rätt att avföra värdepapper från Kundens Depå när den som utgivit värdepapperet försatts i konkurs eller värdepapperet av annat skäl förlorat sitt värde. Om möjligt skall Bolaget därvid söka registrera värdepapperet i Kundens namn.

A.2. Förvaltarregistrering (motsvarande)

Bolaget får såsom förvaltare låta registrera mottagna värdepapper i eget namn hos den som i Sverige (t.ex. Euroclear Sweden AB) eller i utlandet fullgör registreringsuppgift avseende instrumentet. Därvid får Kundens finansiella instrument registreras tillsammans med andra ägares finansiella instrument av samma slag. Bolaget får även låta Kundens finansiella instrument ingå i ett för flera ägare gemensamt dokument. Bolaget får uppdra åt ett depåförande institut att i Bolagets ställe låta sig registreras för Kundens finansiella instrument.

B. Bolagets åtaganden avseende värdepapper

B.1. Allmänt

B.1.1. Bolaget åtar sig att för Kundens räkning vidta under punkterna B.2 – B.4 nedan angivna åtgärder beträffande mottagna värdepapper.

B.1.2. Åtagandena inträder – om inte annat anges nedan eller särskilt överenskommits – för svenska finansiella instrument registrerade hos Euroclear Sweden AB fr.o.m. den femte, och för övriga svenska värdepapper samt för utländska finansiella instrument fr.o.m. den femtonde, bankdagen efter det att värdepapperen mottagits av Bolaget. Bolaget är således ej skyldigt att bevaka frister som löper ut dessförinnan.

B.1.3. Bolaget vidtar nedan angivna åtgärder under förutsättning att Bolaget i god tid fått fullgod information om den omständighet som föranleder åtgärden genom meddelande från Kunden, depåförande institut, emittent, Euroclear Sweden AB eller annan central värdepappersförvarare.

B.1.4. För distribution av årsredovisningar, delårsrapporter, prospekt och annan information ansvarar emittenten. Om Kunden i Depåavtalet markerat att årsredovisningar m.m. önskas från Euroclear Sweden AB-registrerad emittent i vilken Kunden innehar värdepapper förtecknade i Depån, lämnar Bolaget på emittentens begäran, via Euroclear Sweden AB, Kundens namn- och adressuppgifter. Emittenten distribuerar normalt årsredovisningar, delårsrapporter och liknande. Prospekt och annan information om erbjudanden distribueras normalt inte. Bolaget tillställer Kunden i stället en sammanfattning av erbjudandet. Kunden får samtidigt en anvisning om var mer information om erbjudandet finns.

B.1.5. Bolaget får helt eller delvis underlåta att vidta en åtgärd, om det på till Depån anslutet Konto inte finns erforderliga medel eller tillräckligt kreditutrymme för åtgärden eller om Bolaget inte förses med de uppgifter som krävs för åtgärden.

B.1.6. Bolaget får på eget initiativ och efter egen bedömning i varje enskilt fall, oavsett vad som anges i punkt B.2 och B.3 nedan, för Kundens räkning vidta eller underlåta att vidta åtgärd som anges i nämnda punkter om Bolaget särskilt angivit detta i meddelande om åtgärden till Kunden och denne inte lämnat instruktion om annat inom den svarstid som angetts i meddelandet. Kunden är bunden av åtgärd som Bolaget sålunda vidtagit eller underlåtit att vidta på samma sätt som om Kunden själv givit uppdrag om åtgärden.

B.1.7. Enligt punkterna B.2.2 b) och c) samt B.3 nedan kan Bolaget och Kunden komma överens om att Bolaget skall agera på annat sätt än vad Bolaget annars skulle göra. Om frågan avser teckning/tilläggsköp eller försäljning av Kundens rätter kan sådan överenskommelse inte träffas efter den tidpunkt då Bolaget avser verkställa teckning/tilläggsköp eller försäljning av Kundens rätter. Denna tidpunkt inträffar regelmässigt, med hänsyn främst till återstående tid för handel med rätterna, före den officiella sista tidpunkten för teckning.

B.1.8. Vid Bolagets försäljning av rätter enligt nedan får försäljning ske gemensamt för flera kunder och i tillämpliga fall i enlighet med Bolagets vid var tid gällande särskilda Riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order. Likviden skall därvid fördelas proportionellt mellan kunderna.

B.1.9. Om Kunden enligt tillämplig lag eller reglerna för en emission eller ett erbjudande inte har rätt att utnyttja företrädesrätter, som tillkommit Kunden till följd av dennes innehav av visst finansiellt instrument, får Bolaget sälja dessa företrädesrätter.

B.2. Svenska finansiella instrument

B.2.1. Beträffande svenska finansiella instrument omfattar Bolagets åtagande – med den eventuella avvikelse som kan följa av vad som sägs i punkt B.1.6 – följande åtgärder. Med svenska finansiella instrument avses i denna punkt (B.2) finansiella instrument som är utgivna av emittenter med säte i Sverige och som är kontoförda i enlighet med lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument samt handlas på svensk marknadsplats.

B.2.2. Beträffande aktier åtar sig Bolaget att

a) motta respektive lyfta utdelning. Om Kunden har rätt att välja mellan utdelning i kontanter eller i annan form, får Bolaget välja utdelning i form av kontanter om Kunden inte uttryckligen instruerat om annat;

b) vid nyemission av aktier upptagna till handel på reglerad marknad i vilka Kunden har företrädesrätt, för Kundens räkning teckna sådana aktier om inte annat överenskommits. Bolaget skall härvid dels göra sådana tillköp av teckningsrätter som behövs för att alla teckningsrätter, som tillkommer Kunden på grund av de i Depån förtecknade finansiella instrumenten, skall kunna till fullo utnyttjas samt dels verkställa teckning för alla Kundens därefter disponibla teckningsrätter. Dock sker inte någon teckning om Bolaget – vid den tidpunkt då Bolaget med hänsyn till återstående tid för handel med teckningsrätter avser verkställa teckningen finner att emissionskursen inte är lägre än aktuell marknadskurs. Kunden kan dock begära att teckning ändå skall verkställas;

c) vid nyemission av övriga aktier i vilka Kunden har företrädesrätt och som omfattas av denna punkt B.2, för Kundens räkning teckna sådana aktier om inte annat överenskommits. Bolaget skall härvid dels söka göra sådana tillköp av teckningsrätter som behövs för att alla teckningsrätter, som tillkommer Kunden på grund av de i Depån förtecknade finansiella instrumenten, skall kunna till fullo utnyttjas samt dels verkställa teckning för alla Kundens därefter disponibla teckningsrätter. Dock sker inte någon teckning om Bolaget – vid den tidpunkt då Bolaget med hänsyn till återstående tid för handel med teckningsrätter avser verkställa teckningen – finner att emissionskursen inte är lägre än aktuell marknadskurs. Kunden kan dock begära att teckning ändå skall verkställas;

d) vid offentligt erbjudande om överlåtelse av finansiellt instrument riktat till Kunden från emittenten (inlösen/återköp) eller annan (uppköp) och som Bolaget erhållit information om, på sätt som angetts ovan i punkt B.1.3 eller genom tillkännagivande i Dagens Nyheter eller Svenska Dagbladet, underrätta Kunden därom och efter särskilt uppdrag av Kunden biträda denne med önskade åtgärder i samband därmed. Motsvarande gäller vid offentligt erbjudande om förvärv av finansiellt instrument riktat till Kunden;

e) vid fondemission av aktier upptagna till handel på reglerad marknad dels göra sådana tillköp av fondaktierätter som behövs för att alla fondaktierätter som tillkommer Kunden på grund av i Depån förtecknade aktier skall kunna till fullo utnyttjas i fondemissionen, dels i Depån förteckna så många nya aktier som Kunden därefter är berättigad till;

f) vid fondemission av övriga aktier om omfattas av denna punkt B.2 dels söka göra sådana tillköp av fondaktierätter som behövs för att alla fondaktierätter som tillkommer Kunden på grund av i Depån förtecknade aktier skall kunna till fullo utnyttjas i fondemissionen, dels i Depån förteckna så många nya aktier som Kunden därefter är berättigad till;

g) såvitt avser aktier i avstämningsbolag underrätta Kunden om begärd tvångsinlösen;

h) såvitt avser aktier i avstämningsbolag vid nedsättning av aktiekapitalet, inlösen eller likvidation motta respektive lyfta kapitalbelopp samt annat förfallet belopp; samt

i) på uppdrag av Kunden, under förutsättning att uppdraget är Bolaget tillhanda senast femte bankdagen före sista dag för införande i aktieboken för rätt att delta i bolagsstämma, ombesörja att hos Euroclear Sweden AB förvaltarregistrerade aktier rösträttsregistreras i Kundens namn under förutsättning att sådan rösträttsregistrering kan ske enligt gängse rösträttsregistreringsrutin hos Euroclear Sweden AB. Om Depån innehas av två eller flera gemensamt och det i uppdraget inte angetts i vems namn aktierna skall registreras sker rösträttsregistrering av aktierna i proportion till vars och ens andel. Rösträttsregistrering sker inte av överskjutande aktier.

B.2.3. Beträffande teckningsoptioner åtar sig Bolaget att i god tid underrätta Kunden om sista dag för aktieteckning och, efter särskilt uppdrag från Kunden, söka verkställa kompletteringsköp av teckningsoptioner och verkställa nyteckning av aktier. Om överenskommelse om annat inte träffats senast tre bankdagar före sista dag för handel med teckningsoptioner skall Bolaget om Bolaget bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt försälja teckningsoption som inte utnyttjats.

B.2.4. Beträffande inköpsrätter åtar sig Bolaget att i god tid underrätta Kunden om sista dag för köpanmälan och, efter särskilt uppdrag av Kunden, söka verkställa kompletteringsköp av inköpsrätt och ombesörja köpanmälan. Om överenskommelse om annat inte träffats senast tre bankdagar före sista dag för handel med inköpsrätten, skall Bolaget om Bolaget bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt försälja inköpsrätt som inte utnyttjats.

B.2.5. Beträffande inlösenrätter åtar sig Bolaget att i god tid underrätta Kunden om sista dag för inlösenanmälan och, efter särskilt uppdrag av Kunden, söka verkställa kompletteringsköp av inlösenrätt och ombesörja inlösenanmälan. Om överenskommelse om annat inte träffats senast tre bankdagar före sista dag för handel med

inlösenrätten, skall Bolaget om Bolaget bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt försälja inlösenrätt som inte utnyttjats.

B.2.6. Beträffande svenska depåbevis avseende utländska aktier åtar sig Bolaget att vidta motsvarande åtgärder som för svenska aktier enligt ovan om Bolaget bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt.

B.2.7. Beträffande skuldebrev och andra skuldförbindelser som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden åtar sig Bolaget att

a) motta respektive lyfta ränta samt kapitalbelopp eller annat belopp som vid inlösen, utlottning eller uppsägning förfallit till betalning efter det att skuldförbindelsen mottagits;

b) beträffande premieobligationer dessutom lyfta vinst på premieobligation som enligt dragningslista utfallit vid dragnin som skett efter det att premieobligation mottagits av Bolaget samt underrätta Kunden om utbyte och biträda Kunden med önskade åtgärder med anledning därav;

c) beträffande konvertibler och andra konverteringsbara skuldförbindelser dessutom i god tid underrätta Kunden om sista konverteringsdag samt efter särskilt uppdrag av Kunden verkställa konvertering;

d) vid emission av skuldebrev/skuldförbindelser i vilka Kunden har företrädesrätt, för Kundens räkning, teckna sådana skuldebrev/skuldförbindelser om inte annat överenskommits. Därvid skall gälla vad som angivits ovan i punkt B.2.2 b);

e) vid offentligt erbjudande om överlåtelse av finansiellt instrument riktat till Kunden från emittenten eller annan och som Bolaget erhållit information om, på sätt som angetts ovan i punkt B.1.3 eller genom tillkännagivande i Dagens Nyheter eller Svenska Dagbladet, underrätta Kunden därom och efter särskilt uppdrag av Kunden biträda denne med önskade åtgärder i samband därmed. Motsvarande gäller vid offentligt erbjudande om förvärv av finansiellt instrument riktat till Kunden, samt

f) vid kallelse till fordringshavarmöte avseende skuldebrev/skuldförbindelser i vilka Kunden är innehavare och som Bolaget erhållit information om, på sätt som angivits ovan i punkt B.1.3 eller genom tillkännagivande i Dagens Nyheter eller Svenska Dagbladet, underrätta Kunden därom och efter särskild överenskommelse med Kunden biträda denne i samband därmed.

B.2.8. Beträffande finansiella instrument, som inte omfattas av punkterna B.2.1-7 ovan, såsom optioner, terminer och fondandelar, omfattar Bolagets åtagande att beträffande fondandelar lyfta utdelning samt i övrigt att vidta de åtgärder som Bolaget åtagit sig i särskilt avtal med Kunden.

B.2.9. Beträffande andra finansiella instrument utgivna av emittent med säte i Sverige och upptagna till handel på en reglerad marknad utanför Sverige gäller, i stället för vad som angetts ovan under B.2.1-8, vad som anges nedan under punkt B.3 beträffande utländska finansiella instrument.

B.3. Utländska finansiella instrument

B.3.1. Beträffande aktier och skuldförbindelser som inte omfattas av B.2 ovan och som är upptagna till handel på en reglerad marknad inom EES eller på motsvarande marknad utanför EES, omfattar Bolagets åtagande – med den eventuella avvikelse som kan följa av vad som sägs i punkt B.1.6 – att vidta samma åtgärder som beträffande motsvarande svenska finansiella instrument – med undantag för de särskilda åtaganden beträffande konvertibler/andra konverteringsbara skuldförbindelser/skuldebrev/skuldförbindelser som anges i punkt B.2.7 c) och d), när Bolaget bedömer detta som praktiskt möjligt och lämpligt. Kunden uppmärksammas härvid särskilt på att det för vissa utländska aktier registrerade hos Euroclear Sweden AB råder, på grund av inskränkningar i Euroclear Sweden AB:s åtaganden, begränsade möjligheter för aktieägare att utöva vissa rättigheter ex. att medverka vid bolagsstämma och att delta i emissioner samt att erhålla information därom. Sådana utländska aktier handlas på härför avsedd lista på Stockholmsbörsen.

B.3.2. Beträffande andra utländska finansiella instrument än de i föregående punkt angivna omfattar Bolagets åtagande endast att vidta de åtgärder Bolaget åtagit sig i särskilt avtal med Kunden.

B.3.3. Kunden är införstådd med att Kundens rättigheter avseende utländska finansiella instrument kan variera beroende på vilken jurisdiktion som dessa finansiella instrument omfattas av. Kunden är även införstådd med att Bolaget då åtgärd avser utländskt finansiellt instrument ofta kan komma att tillämpa andra tidsfrister gentemot Kunden än dem som tillämpas i det land där åtgärd skall verkställas.

B.3.4. Svenska och utländska värdehandlingar Beträffande svenska och utländska värdehandlingar omfattar Bolagets åtagande – med den eventuella avvikelse som kan följa av vad som sägs i punkt B.1.6 – att göra vad Bolaget åtagit sig i särskilt avtal med Kunden.

C. Till depån anslutna konton

C.1. Till Depån är anslutet ett eller flera klientmedelskonton (Konto). Om överenskommelse inte träffas om annat förs ett anslutet Konto i svenska kronor.

C.2. På anslutet Konto får Bolaget insätta medel som utgör förskott för köpuppdrag eller likvid för säljuppdrag (motsvarande), avkastning på förvaldade värdepapper samt medel som Kunden eljest överlämnat till Bolaget eller som Bolaget uppburet för Kundens räkning och som har samband med Depån, såvida Kunden inte anvisat Bolaget annat Konto för insättningen. För medel som mottagits av Kunden eller av annan för Kundens räkning gäller lagen (1944:181) om redovisningsmedel. Lagen innebär att av Bolaget för Kundens räkning mottagna medel inte får ingå i Bolagets egna rörelse utan skall av Bolaget omgående insättas på klientmedelskonto hos bank. Kundens medel kommer därigenom att hållas avskilda från Bolagets egna medel.

C.3. Bolaget får belasta anslutet Konto med belopp som Kunden beordrat eller godkänt samt för varje utlägg, kostnad eller förskotterad skatt som har samband med Kontot eller Depån. Bolaget får vidare belasta anslutet Konto med belopp motsvarande dels utlägg, kostnad och arvode för uppdrag i övrigt, som Bolaget utfört åt Kunden, dels likvid för annan förfallen obetald fordran som Bolaget vid var tid har gentemot Kunden.

C.4. Medel i utländsk valuta som Bolaget erlägger respektive mottar för Kundens räkning skall innan Konto belastas respektive gottskrivas om överenskommelse inte träffas om annat eller om anslutet Konto inte förs i den utländska valutan omräknas till svenska kronor genom Bolagets försorg enligt av Bolaget vid var tid tillämpad omräkningskurs.

C.5. För tillgodohavande på anslutet Konto gottskrivas ränta efter den räntesats som Bolaget vid var tid tillämpar för tillgodohavande på Konto av detta slag. För ränta vars årliga belopp understiger 500 kr tillfaller Bolaget. Ändring av räntesatserna får ske med omedelbar verkan i samband med kreditpolitiska beslut, ändring av Bolagets upplåningskostnader eller andra kostnadsökningar för Bolaget. Ändring av räntesatserna av annan anledning får ske endast från och med den dag då Bolaget meddelat Kunden om ränteändringen. Uppgifter om räntesatser kan erhållas hos Bolaget. Ränta på tillgodohavande räknas från dagen efter insättningen till och med dagen för uttag.

C.6. Bolaget förbehåller sig rätten att till Depån ansluta en eller fler tilläggsdepå/ tilläggsdepåer, när det är påkallat av administrativa skäl, exempelvis vid flytt av värdepapper till Bolaget. Detta utan att i förväg inhämta godkännande från Kund. I och med undertecknande av detta avtal ger Kunden Bolaget denna rätt.

C.7. För förvaltning av värdepapper i tilläggsdepå vid flytt av värdepapper till Bolaget eller vid förvaring av värdepapper i Depå hos Bolaget tas årligen ett förvaltararvode ut (se specifik avgiftsbilaga).

D. Pant

D.1. Bestämmelser om pant finns, förutom under punkt D.2 – D.12 nedan, även i Depåavtalet under punkten Pantföreskrivning samt under punkt C.5 – C.6 ovan.

D.2. Avkastning av pant och andra rättigheter som grundas på panten omfattas också av pantsättningen och utgör pant.

D.3. Bolagets åtagande i egenskap av panthavare avseende pantsatt egendom är inte mer omfattande än vad som framgår av dessa bestämmelser.

D.4. Pant skall inte utgöra säkerhet för fordran på Kunden som Bolaget har förvärvat eller kan komma att förvärva från annan än Kunden, om nämnda fordran varken har samband med Kundens handel med finansiella instrument eller har uppkommit genom belastning av Kundens Konto.

D.5. Om Kunden inte fullgör sina förpliktelser gentemot Bolaget enligt Depåavtalet eller eljest uppkomna i samband med Kundens transaktioner med finansiella instrument får Bolaget ta panten i anspråk på det sätt Bolaget finner lämpligt. Bolaget skall härvid förfara med omsorg och, om så är möjligt och det enligt Bolagets bedömning kan ske utan förfång för Bolaget, i förväg underrätta Kunden härom. Bolaget får bestämma i vilken ordning ställda säkerheter (panter, borgensåtaganden m.m.) skall tas i anspråk.

D.6. Vid tillämpning av vad som ovan sagts kan pantsatta värdepapper försälas i annan ordning än på den marknadsplats där värdepapperet är upptaget till handel.

D.7. Om panten utgörs av tillgodohavande på Konto anslutet till Depån får Bolaget, utan föregående underrättelse till Kunden, omedelbart göra sig betald genom att ta ut förfallet belopp från Kontot.

D.8. Bolaget bemyndigas att själv eller genom någon som Bolaget utser, teckna Kundens namn, då detta erfordras för att genomföra pantrealisation eller för att eljest tillvarata eller utöva Bolagets rätt med avseende på pantsatt egendom. Av samma skäl får Bolaget öppna särskild depå och/eller vp-konto hos Euroclear Sweden AB eller konto i annat kontobaserat system. Kunden kan inte återkalla detta bemyndigande så länge panträtten består.

D.9. Om borgen har tecknats för Kundens förpliktelser enligt Depåavtalet gäller följande i fråga om borgensmans rätt till egendom som pantsatts enligt Depåavtalet av Kunden ensam eller tillsammans med annan. För det fall Bolaget tagit borgen i anspråk skall panten därefter utgöra säkerhet för borgensmans återkrav (regresskrav) mot Kunden endast i den mån detta har angetts i borgensförbindelsen. Sådan rätt är efterställd Bolagets rätt till pant. Utgör panten säkerhet för flera borgensmäns återkrav skall de ha rätt till panten i förhållande till var och ens återkrav, såvida de inte överenskommit om annat. Bolaget får så länge Bolaget ej tagit borgen i anspråk lämna ut pant, som enligt Bolagets bedömning inte behövs för betalning av förfallet belopp enligt Depåavtalet, utan att på grund därav borgensmans ansvar skall minska.

D.10. Kunden får inte utan att samtycke dessförinnan lämnats av Bolaget till annan pantsätta egendom som är pantsatt enligt dessa Allmänna bestämmelser och bestämmelserna i Depåavtalet. Sådan pantsättning till annan skall göras enligt Bolagets anvisningar med utnyttjande av formulär som Bolaget har godkänt. Sker pantsättning i strid mot denna bestämmelse åger Bolaget säga upp Depåavtalet till omedelbart upphörande utan iakttagande av i punkt G.10 nedan nämnd uppsägningstid.

D.11. Om Kunden till annan pantsatt värdepapper förtecknade i Depån eller medel på Konto anslutet till Depån får Bolaget, även om Kunden invänt däremot, utlämna/ överföra värdepapper respektive överföra medel på till Depån anslutet Konto till panthavaren eller annan efter instruktioner från panthavaren. Redovisning av sådant utlämnande/ överföring skall sändas till Kunden.

D.12. Kunden får inte på annat sätt förfoga över i Depåavtalet pantsatta värdepapper eller medel utan Bolagets samtycke i varje särskilt fall.

E. Handel med värdepapper över depån

E.1. På uppdrag av Kunden – även innefattande vad Kunden och Bolaget eventuellt har kommit överens om i särskilt avtal om handel via elektroniskt medium – utför Bolaget köp och försäljning av finansiella instrument samt andra uppdrag avseende handel med finansiella instrument för Kundens räkning. Efter fullgörandet och om förutsättningar härför föreligger redovisar Bolaget dessa transaktioner i Kundens Depå.

E.2. Kunden är medveten om att Bolaget kan spela in telefonsamtal i samband med att Kunden lämnar Bolaget uppdrag om handel eller instruktioner avseende Kundens Depå och anslutna Konton.

E.3. Kunden är bunden av Bolagets vid var tid gällande särskilda Riktlinjer för utförande av order och de villkor som vid var tid gäller för handel med visst finansiellt instrument i och med att Kunden tar Bolagets tjänster i anspråk i vad avser instrumentet. Med sådana villkor förstås dels vid var tid gällande Allmänna villkor för handel med finansiella instrument, villkor i orderunderlag och villkor i av Bolaget upprättad avräkningsnota, dels regler antagna av Bolaget, svensk eller utländsk emittent, handelsplats, clearingorganisation eller central värdepappersförvarare. Det åligger Kunden att hålla sig underrättad om och följa nu nämnda villkor och regler.

E.4. Enligt Allmänna villkor för handel med finansiella instrument åger Bolaget rätt att makulera köp eller försäljning där avslut träffats för Kundens räkning i den omfattning som avslutet makulerats av aktuell handelsplats. Samma rätt gäller om Bolaget i annat fall finner makulering av avslut vara påkallad med hänsyn till att ett uppenbart fel begåtts av Bolaget, marknadsmotpart eller av Kunden själv eller, om Kunden genom order handlat i strid med gällande lag eller annan författning eller om Kunden i övrigt brutit mot god sed på värdepappersmarknaden. Har det makulerade avslutet redan redovisats i Kundens Depå kommer Bolaget att korrigera och redovisa detta i enlighet med punkt G.5.

E.5. För den händelse någon av parterna skulle försättas i konkurs eller företagsrekonstruktion skulle beslutas för Kunden, enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion, skall samtliga utestående förpliktelser med

anledning av handel med finansiella instrument mellan parterna avräknas mot varandra genom slutavräkning per den dag sådan händelse inträffar. Vad som efter sådan slutavräkning tillkommer ena parten är omedelbart förfallet till betalning.

F. Skatter m.m.

F.1. Kunden skall svara för skatter och andra avgifter som skall erläggas enligt svensk eller utländsk lag med avseende på värdepapper förtecknade i Depån, t.ex. preliminärskatt, utländsk källskatt respektive svensk kupongskatt på utdelning.

F.2. Bolaget kan, till följd av svensk/utländsk lag, svensk/utländsk myndighets föreskrift eller beslut eller Bolagets avtal med svensk/utländsk myndighet vara skyldigt att för Kundens räkning vidtaga åtgärder beträffande skatt grundat på utdelning/ränta/avyttring avseende Kundens värdepapper. Det åligger Kunden att tillhandahålla den information, inkluderande undertecknande av skriftliga handlingar, som Bolaget bedömer vara nödvändig för att fullgöra sådan skyldighet.

F.3. Om Bolaget till följd av skyldighet enligt punkt F.2 för Kundens räkning erlagt skatt, äger Bolaget gottgöra sig motsvarande belopp på sätt som anges i punkt C.3.

F.4. Bolaget skall, på särskilt uppdrag av Kunden, om rätt därtill föreligger och om Bolaget bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt söka medverka till nedsättning eller restitution av skatt samt utbetalning av tillgodohavande hos skattemyndighet. Bolaget får i samband därmed teckna Kundens namn samt även lämna uppgift om Kunden och Kundens värdepapper i erforderlig omfattning.

G. Övriga bestämmelser

G.1. Banking days defined

Med bankdag avses i dessa Allmänna bestämmelser dag i Sverige som inte är söndag eller allmän helgdag eller som vid betalning av skuldebrev är likställd med allmän helgdag (sådana likställda dagar är f.n. lördag, midsommarafton, julafton samt nyårsafton).

G.2. Avgifter m.m.

För förvaring samt för övriga tjänster enligt dessa bestämmelser uttages avgifter enligt vad Bolaget meddelat Kunden vid öppnandet av Depån eller senare på sätt som anges i punkt G.12. Avgifter debiteras anslutet Konto i svenska kronor om Bolaget inte meddelar annat. Upplysning om gällande avgifter kan på begäran erhållas hos Bolaget. Kunden skall ersätta Bolagets kostnader och utlägg som har samband med Bolagets uppdrag enligt dessa bestämmelser samt kostnader och utlägg för att bevaka och driva in Bolagets fordran hos Kunden.

G.3. Meddelanden m.m.

Bolaget har rätt att tillhandahålla Kunden information via e-post till av Kunden i Depåavtalet angiven e-post-adress, när Bolaget bedömer att tillhandahållandet via e-post är lämpligt. Meddelande som avsänts av Bolaget med rekommenderat brev eller vanligt brev skall anses ha nått Kunden senast femte bankdagen efter avsändandet, om brevet sänts till den adress som Kunden uppgivit. Meddelande genom telefax, telex, S.W.I.F.T., Internet eller annan elektronisk kommunikation skall anses ha kommit Kunden tillhanda vid avsändandet, om det sänts till av Kunden uppgivet nummer eller elektronisk adress. Om ett sådant meddelande når Kunden på icke normal kontorstid, skall meddelandet anses ha kommit mottagaren tillhanda vid början av påföljande bankdag. Meddelande från Kunden till Bolaget skall ställas till den adress som anges i Depåavtalet, såvida Bolaget inte begärt svar till annan adress. Meddelande från Kunden skall anses ha kommit Bolaget tillhanda den bankdag meddelandet kommit fram till nämnda adress.

G.4. Utlämnande av uppgift till annan, behandling av personuppgifter m.m.

Bolaget behandlar de personuppgifter som lämnas i samband med ansökan/intresseanmälan/avtal eller som registreras i övrigt i samband med administrationen av ett avtal samt för åtgärd som har begärts innan eller efter att ett avtal träffats. Detta inkluderar även uppgifter om kontakter mellan Kunden och Bolaget (t.ex. noteringar av frågor och klagomål) samt uppgifter om eventuella andra företrädare för Kunden och om hur avtalet fullgörs. I syfte att upprätthålla en god kund- och registervård kan Bolaget

komma att komplettera personuppgifterna genom inhämtning från privata och offentliga register, t.ex. uppdatering av adressuppgifter med hjälp av det statliga personadressregistret, SPAR.

Ändamålen med Bolagets behandling av personuppgifterna är att samla in och kontrollera personuppgifter inför ett beslut och att administrera och fullgöra ingångna avtal. Behandling av uppgifter sker också för att Bolaget skall kunna uppfylla sina förpliktelser enligt lag. Bolaget äger rätt att spela in eller på annat sätt dokumentera Kundens kommunikation med Bolaget.

Personuppgifter behandlas också inom ramen för marknads- och kundanalyser som utgör underlag för marknadsföring, metod och affärsutveckling, statistik samt riskhantering. Personuppgifter kan även behandlas som underlag för finansiell rådgivning eller för att informera om Bolagets tjänster och produkter.

Personuppgifterna kan, om Kunden inte begärt direktreklamspärr, även komma att användas för att rikta direktreklam och erbjudanden av olika slag till Kunden.

Behandling av personuppgifterna kan, inom ramen för gällande regler om banksekretess, ske av bolag som Bolaget samarbetar med för att utföra sina tjänster. Bolaget kan, till följd av svensk/utländsk lag, svensk/utländsk myndighets föreskrift eller beslut och/eller Bolagets avtal med svensk/utländsk myndighet, handelsregler eller avtal/villkor för visst värdepapper, vara skyldigt att till annan lämna uppgift om Kundens förhållanden enligt Depåavtalet. Det åligger Kunden att på begäran av Bolaget tillhandahålla den information, inkluderande skriftliga handlingar, som Bolaget bedömer vara nödvändig för att fullgöra sådan skyldighet.

Som Kund kan man få information om vilka personuppgifter som behandlas av Bolaget avseende honom eller henne, genom att lämna eller skicka en skriftlig, egenhändigt undertecknad begäran om detta till Banken. Begäran skall ställas till Fair Investments Sweden AB, Engelbrektsgatan 5 4 tr, 114 32 Stockholm. Till samma adress kan Kunden även ställa begäran om direktreklamspärr eller begäran om rättelse av felaktig eller ofullständig uppgift.

G.5. Redovisning

Redovisning för Depån och anslutna Konton lämnas – om inte särskilt avtal träffats om annat – en gång per år, såvida inte en sådan översikt har tillhandahållits i något annat regelbundet utdrag.

Avräkningsnota erhålls via Internetkontoret och finns tillgänglig dagen efter affären är bokförd på Depån. Bolaget ansvarar inte för riktigheten av information om värdepapper, som inhämtats av Bolaget från extern informationslämnare.

G.6. Felaktig förteckning i depån m.m.

Om Bolaget av misstag skulle förteckna värdepapper i Kundens Depå eller sätta in medel på till Depån anslutet Konto, äger Bolaget korrigera förteckningen eller insättningen i fråga. Om Kunden förfogat över av misstag förtecknade värdepapper eller insatta medel, skall Kunden snarast möjligt till Bolaget återlämna värdepapperen eller återbetala de medel som erhållits vid avyttringen eller insättningen. Om Kunden underlåter detta har Bolaget rätt att, vid Kundens förfogande över värdepapper, köpa in värdepapperen i fråga och belasta Kundens Konto med vad som erfordras för betalning av Bolagets fordran i anledning härav samt, vid Kundens förfogande över medel, belasta Kundens Konto med beloppet i fråga. Om Bolaget vidtagit korrigering enligt ovan, skall Bolaget utan dröjsmål underrätta Kunden därom. Kunden har inte rätt att ställa några krav gentemot Bolaget med anledning av sådana misstag. Vad som angetts i de två föregående styckena gäller även när Bolaget eljest förtecknat värdepapper i Depån eller satt in medel på anslutet Konto, som rätteligen inte skulle ha tillkommit Kunden.

G.7. Investerarskydd

Enligt lagen (1999:158) om investerarskydd har Kunden, om denne i händelse av Bolagets konkurs inte skulle få ut sina finansiella instrument hos Bolaget, rätt till särskild ersättning med sammanlagt högst 250 000 kr. Nämnda ersättning kan även innefatta medel som Bolaget tagit emot med redovisningsskyldighet. Kund som vill ha ersättning skall senast ett år från dagen för konkursbeslutet framställa sitt krav till Insättningsgarantinämnden, som efter prövning betalar ut ersättning.

G.8. Begränsning av bolagets ansvar

Bolaget är inte ansvarigt för skada som beror av svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet.

Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Bolaget självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd. Skada som uppkommit i andra fall skall inte ersättas av Bolaget, om det varit normalt aktsamt. Bolaget svarar inte för skada som orsakats av – svensk eller utländsk – handelsplats, depåförande institut, central värdepappersförvarare, clearingorganisation, eller andra som tillhandahåller motsvarande tjänster, och inte heller av uppdragstagare som Bolaget med tillbörlig omsorg anlitat eller som anvisats av Kunden.

Detsamma gäller skada som orsakats av att ovannämnda organisationer eller uppdragstagare blivit insolventa. Bolaget svarar inte för skada som uppkommer för Kunden eller annan med anledning av förfogandeinskränkning som kan komma att tillämpas mot Bolaget beträffande finansiella instrument.

Bolaget ansvarar inte för indirekt skada, om inte den indirekta skadan orsakats av Bolagets grova vårdslöshet. Föreligger hinder för Bolaget, på grund av omständighet som anges i första stycket, att helt eller delvis utföra åtgärd enligt dessa Allmänna bestämmelser eller köp- eller säljuppdrag avseende finansiella instrument får åtgärd uppskjutas till dess hindret har upphört. Om Bolaget till följd av sådan omständighet är förhindrad att verkställa eller ta emot betalning/leverans, skall Bolaget respektive Kunden inte vara skyldig att erlägga ränta. Vad ovan sagts gäller i den mån inte annat följer av lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument.

G.9. Avstående från uppdrag m.m.

Bolaget förbehåller sig rätt att avsäga sig uppdrag enligt dessa Allmänna bestämmelser avseende svenskt finansiellt instrument registrerat hos Euroclear Sweden AB inom fem, och för övriga svenska värdepapper samt för utländska finansiella instrument inom femton, bankdagar efter det att värdepapperen mottagits av Bolaget. För utlämnande/överföring av värdepapperet i fråga gäller därvid vad som nedan i punkt G.10 anges om utlämnande/överföring vid uppsägning.

G.10. Uppsägning

Envar av Bolaget och Kunden kan uppsäga Depåavtalet till upphörande trettio bankdagar efter det att part till motparten i rekommenderat brev avsänt uppsägningen. Vid Depåavtalets upphörande skall parterna genast reglera samtliga sina förpliktelser enligt dessa Allmänna bestämmelser. Depåavtalet gäller dock i tillämpliga delar intill dess part fullgjort samtliga sina åtaganden gentemot motparten. Vidare får envar av Bolaget och Kunden uppsäga uppdrag enligt dessa Allmänna bestämmelser avseende visst värdepapper på samma villkor som anges ovan.

Oavsett vad som sagts i föregående stycke får part säga upp Depåavtalet med omedelbar verkan om motparten väsentligen brutit mot avtalet. Härvid skall varje avtalsbrott, där rättelse trots anmaning härom inte snarast möjligt vidtagits, anses som ett väsentligt avtalsbrott. Bolaget får även säga upp Depåavtalet med omedelbar verkan vid förändringar beträffande Kundens skatterättsliga hemvist som medför att Bolaget inte längre kan fullgöra sin skyldighet att för Kundens räkning vidta åtgärder beträffande skatt enligt vad som anges i avsnitt F. eller att fullgörandet av sådan skyldighet avsevärt försvåras.

Vid Depåavtalets upphörande skall Bolaget till Kunden utlämna/överföra samtliga i Depåan förtecknade värdepapper eller – om uppsägningen avser visst värdepapper – detta värdepapper.

Kunden skall lämna anvisningar till Bolaget om utlämnandet/överföringen.

Om inte sådana anvisningar lämnats inom sextio kalenderdagar efter den dag Depåavtalet enligt uppsägningen upphört eller om utlämnandet/överföringen inte kan ske enligt av Kunden lämnade anvisningar, får Bolaget: beträffande värdepapper i dokumentform, om hinder inte föreligger mot utlämnande på grund av lag eller avtal, på betryggande sätt och på bekostnad av Kunden översända värdepapperen under adress som är känd för Bolaget, beträffande finansiellt instrument som registreras enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument; för Kundens räkning öppna vp-konto eller motsvarande hos central värdepappersförvarare och till sådant konto överföra de finansiella instrumenten samt beträffande annat värdepapper än ovan nämnda samt värdepapper i dokumentform om försändelse visat sig vara obeställbar; på det sätt Bolaget finner lämpligt försälja eller på annat sätt avveckla värdepapperen ävensom, om värdepapperen saknar värde, låta

förstöra respektive avregistrera dessa. Ur inflytande köpeskilling får Bolaget göra sig betald för vidtagna åtgärder samt för kostnaderna för avvecklingen. Eventuellt överskott utbetalas till Kunden, medan eventuellt underskott omgående skall ersättas av Kunden.

G.11. Begränsning av åtaganden och förhållande till andra avtal

Bolaget är inte skyldigt att vidta andra åtgärder än vad som anges i dessa Allmänna bestämmelser, om inte särskilt avtal därom skriftligen träffats. Vad som uttryckligen anges i sådant särskilt avtal skall gälla före dessa bestämmelser.

G.12. Ändring av de allmänna bestämmelserna och avgifter

Ändringar av dessa Allmänna bestämmelser eller Bolagets avgifter skall ha verkan gentemot Kunden från och med trettionde kalenderdagen efter det att Kunden enligt punkt G.3 skall anses ha mottagit meddelande om ändringen. Om Kunden inte godtar ändringen, har Kunden rätt att inom nämnda tid uppsäga Depåavtalet enligt dessa bestämmelser till upphörande utan iakttagande av i punkt G.10 ovan nämnd uppsägningstid.

G.13. Tillämplig lag

Tolkning och tillämpning av Depåavtalet samt dessa Allmänna bestämmelser för Depåavtal skall ske enligt svensk rätt.

Augusti 2012

3. Riktlinjer för bästa utförande/vidareförmedling av order

Detta dokument ("Riktlinjerna") beskriver de tillvägagångssätt som Fair Investments Sweden AB ("Bolaget") använder vid utförande, placering eller vidarebefordran av order i finansiella instrument för dess icke-professionella och professionella kunders räkning. Enligt gällande regelverk är Bolaget skyldigt att vidta alla åtgärder som krävs för att uppnå bästa möjliga resultat för sina kunder vid tillhandahållande av tjänsterna utförande eller vidarebefordran av order, samt vid diskretionär portföljförvaltning. För att uppfylla denna skyldighet har Bolaget fastställt följande riktlinjer.

För att uppnå bästa möjliga resultat när Bolaget utför, placerar eller vidarebefordrar order i finansiella instrument, t.ex. vid uppdrag att köpa eller sälja aktier, kommer Bolaget att följa dessa riktlinjer. En och samma order kan hanteras genom att flera av de metoder som beskrivs i riktlinjerna används.

Specifika instruktioner från kund

Om en kund lämnar en specifik instruktion avseende en eller flera order kommer en sådan instruktion att ha företräde framför vad som anges i dessa riktlinjer. En specifik instruktion kan således komma att innebära att Bolaget i de delar som omfattas av instruktionen inte kan vidta de åtgärder som anges i dessa riktlinjer.

Faktorer för bedömning av bästa möjliga resultat

För att uppnå bästa möjliga resultat för kunden kommer Bolaget att vidta alla åtgärder som krävs för att ta hänsyn till följande faktorer när order utförs/ vidarebefordras:

- ordrens storlek och typ,
- priset för det finansiella instrumentet,
- de direkta och indirekta kostnaderna i samband med utförandet,
- hur snabbt och hur sannolikt det är att ordern leder till en transaktion och att transaktionen kan avvecklas,
- kundens kategorisering som professionell eller icke-professionell,
- utmärkande egenskaper för de handelsplatser för utförande som order kan skickas till,
- andra faktorer som enligt Bolagets bedömning är relevant för en viss order.

I den mån det är möjligt kommer Bolaget att tillmäta priset och kostnaderna

störst betydelse. I vissa fall, t.ex. vid stora order eller order med särskilda villkor, kan Bolaget dock komma att ta större hänsyn till andra faktorer, t.ex. om ordern på grund av sin storlek eller typ, enligt Bolagets bedömning kan ha en väsentlig prispåverkan eller påverkan på sannolikheten för att den blir utförd eller kan avvecklas eller om det av andra skäl är relevant att tillmäta andra faktorer än priset större betydelse.

Om kunden är kategoriserad som icke-professionell kommer Bolaget alltid tillmäta priset för det finansiella instrumentet och kostnaderna i samband med utförandet störst betydelse. I den mån övriga faktorer kan bidra till att uppnå bästa möjliga pris kommer även de beaktas.

Metoder för utförande av order

För att kunna genomföra order i finansiella instrument som handlas på andra handelsplatser än dem där Bolaget deltar i handeln direkt vidarebefordrar Bolaget ordern till ett mäklarföretag som i sin tur utför ordern eller vidarebefordrar ordern till ett tredje företag för utförande.

Vid diskretionär portföljförvaltning utför Bolaget transaktioner genom att placera order hos mäklarföretag. Valet av sådana mäklarföretag sker genom en kontinuerlig utvärdering av företagets förmåga att erbjuda ett bra orderutförande.

Bolaget kommer att utföra order snabbt, effektivt och rättvist. Jämförbara kundorder utförs i den tidsordning de togs emot såvida detta inte omöjliggörs av ordrens egenskaper eller rådande marknadsförhållanden, eller om något annat krävs på grund av kundens intressen.

Bolaget kan lägga samman en kunds order med andra kunders order (blockorder) om det inte är sannolikt att sammanläggningen generellt kommer att vara till nackdel för en enskild kund vars order ingår i blockordern. En sammanlagd order som utförs i sin helhet fördelas på det genomsnittliga priset. Om en sammanlagd order endast kunnat utföras delvis kommer den del som utförts att fördelas proportionellt på det genomsnittliga priset.

Vid störningar i marknaden eller i Bolagets egna system, p.g.a. t.ex. avbrott eller bristande tillgänglighet i tekniska system, kan det enligt Bolagets bedömning vara omöjligt eller olämpligt att genomföra order på något av de sätt som angivits i dessa riktlinjer. Bolaget kommer då att vidta alla åtgärder som krävs för att på annat sätt uppnå bästa möjliga resultat för kunden.

Handelsplatser och mäklarföretag som order vidarebefordras till

För en lista över de handelsplatser och/eller mäklarföretag som Bolaget huvudsakligen använder för utförande av order, se www.fairinvestments.se.

Utvärdering av metoder för orderutförande och val av mäklarföretag

I det fall Bolaget deltar i handeln på olika handelsplatser kommer Bolaget att regelbundet utvärdera kvaliteten på utförandet hos de handelsplatser vid vilka Bolaget deltar i handeln. I den mån handelsplatserna har publicerat information om kvaliteten på utförande av transaktioner kommer Bolaget använda denna information i sin utvärdering.

Vid val av mäklarföretag att vidarebefordra order till ska Bolaget beakta:

- Vid hur många och vilka handelsplatser aktören deltar i handel
- Vilken kännedom Bolaget har om aktören, samt vilket förtroende Bolaget har för aktören
- Aktörens policys eller riktlinjer för bästa orderutförande

Bolaget följer även regelbundet upp att order som Bolaget genomfört på en handelsplats och order som Bolaget vidarebefordrat till ett mäklarföretag fått ett rimligt pris.

4. Information om egenskaper och risker avseende finansiella instrument

Information om egenskaper och risker avseende finansiella instrument

Du som kund måste vara införstådd med bl.a. följande:

- att placeringar eller andra positioner i finansiella instrument sker på kundens egen risk,
- att du som kund själv noga måste sätta dig in i värdepappersföretagets allmänna villkor för handel med finansiella instrument och i förekommande fall information i prospekt samt övrig information om aktuellt finansiellt instrument, dess egenskaper och risker,
- att det vid handel med finansiella instrument är viktigt att kontrollera avräkningsnota och annan rapportering avseende dina placeringar samt omgående reklamera fel,
- att det är viktigt att fortlöpande bevaka värdeförändringar på innehav av och positioner i finansiella instrument,
- att du som kund själv måste initiera de åtgärder som erfordras för att minska risken för förluster på dina placeringar eller andra positioner.

1. Handel med finansiella instrument

Handel med finansiella instrument, d.v.s. bl.a. aktier i aktiebolag och motsvarande andelsrätter i andra typer av företag, obligationer, depåbevis, fondandelar, penningmarknadsinstrument, finansiella derivatinstrument eller andra sådana värdepapper utom betalningsmedel som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, sker i huvudsak i organiserad form vid en handelsplats. Handeln sker genom de värdepappersföretag som deltar i handeln vid handelsplatsen. Som kund måste du normalt kontakta ett sådant värdepappersföretag för att köpa eller sälja finansiella instrument.

1.1. Handelsplatser

Med handelsplatser avses reglerad marknad, handelsplattform (Multilateral Trading Facility, MTF) och systematisk internhandlare (SI) samt där det sker handel hos värdepappersföretagen.

På en reglerad marknad handlas olika typer av finansiella instrument. När det gäller aktier kan endast aktier i publika bolag noteras och handlas på en reglerad marknad och det ställer stora krav på sådana bolag, bl.a. avseende bolagets storlek, verksamhetshistoria, ägarspridning och offentlig redovisning av bolagets ekonomi och verksamhet.

En handelsplattform (MTF) kan beskrivas som ett handelssystem som organiseras och tillhandahålls av en börs eller ett värdepappersföretag. Det ställs typiskt sett lägre krav, i form av ex. informationsgivning och verksamhetshistoria på de finansiella instrument som handlas på en handelsplattform jämfört med finansiella instrument som handlas på en reglerad marknad.

En systematisk internhandlare är ett värdepappersföretag som på ett organiserat, frekvent och systematiskt sätt handlar för egen räkning genom att utföra kundorder utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform. En systematisk internhandlare är skyldig att offentliggöra marknadsmässiga bud på köp- och/eller säljpriser för likvida aktier som handlas på en reglerad marknad och för vilka den systematiska internhandlaren bedriver systematisk internhandel. Handel kan även äga rum genom ett värdepappersföretag utan att det är fråga om systematisk internhandel, mot institutets egna lager eller mot annan av institutets kunder.

I Sverige finns det i dagsläget två företag som driver reglerade marknader, Nasdaq OMX Stockholm och Nordic Growth Market, NGM AB. Härutöver sker organiserad handel på andra handelsplatser, t.ex. First North och Nordic MTF (handelsplattformar) samt på värdepappersföretagens egna listor.

Handeln på reglerade marknader, handelsplattformar och andra handelsplatser utgör en andrahandsmarknad för finansiella instrument som ett bolag redan givit ut (emitterat). Om andrahandsmarknaden fungerar väl, d.v.s. det är lätt att hitta köpare och säljare och det fortlöpande noteras anbudskurser från köpare och säljare samt avslutskurser (betalkurser) från gjorda affärsslut, har även bolagen en fördel genom att det blir lättare att vid behov emittera nya instrument och därigenom få in mer kapital till bolagets verksamhet. Förstahandsmarknaden, eller primärmarknaden, kallas den marknad där köp/teckning av nyemitterade instrument sker.

1.2. Handels-/noteringslistor

När det gäller aktier indelar vanligen handelsplatser aktierna i olika listor, vilka publiceras t.ex. på handelsplatsens hemsida dagstidningar och andra medier. Avgörande för på vilken lista ett bolags aktier handlas kan vara bolagets börsvärde (t.ex. Nasdaq OMX Stockholm:s Large-, Mid- och Small Cap). De mest omsatta aktierna kan också finnas på en särskild lista. Vissa värdepappersföretag publicerar också egna listor över finansiella instrument som handlas via institutet, kurser till vilka instrumenten handlas etc., t.ex. via institutets hemsida. Aktier på listor med höga krav och hög omsättning anses normalt kunna innebära en lägre risk än aktier på andra listor.

Information om kurser m.m. avseende aktier såväl som andra typer av finansiella instrument, exempelvis fondandelar, optioner och obligationer, publiceras också regelbundet via t.ex. handelsplatsernas hemsidor, i dagstidningar och andra medier.

2. Risker med finansiella instrument

2.1. Allmänt om risker

Finansiella instrument kan ge avkastning i form av utdelning (aktier och fonder) eller ränta (räntebärande instrument). Härutöver kan priset (kursen) på instrumentet öka eller minska i förhållande till priset när placeringen gjordes. I den fortsatta beskrivningen inräknas ordet placering även eventuella negativa positioner (negativa innehav) som tagits i instrumentet, jämför ex. vad som sägs om blankning i avsnitt 7 nedan. Den totala avkastningen är summan av utdelning/ränta och prisförändring på instrumentet.

Vad placeraren eftersträvar är naturligtvis en total avkastning som är positiv d.v.s. som ger vinst, helst så hög som möjligt, men det finns också en risk att den totala avkastningen blir negativ d.v.s. att det blir en förlust på placeringen. Risken för förlust varierar med olika instrument. Vanligen är chansen till vinst på en placering i ett finansiellt instrument kopplad till risken för förlust. Ju längre tiden för innehavet av placeringen är desto större är vinstchansen respektive förlustrisken. I placeringssammanhang används ibland ordet risk som uttryck för såväl förlustrisk som vinstchans. I den fortsatta beskrivningen används dock ordet risk enbart för att beteckna förlustrisk. Det finns olika sätt att placera som minskar risken. Vanligen anses det bättre att inte placera i ett enda eller ett fåtal finansiella instrument utan att istället placera i flera olika finansiella instrument. Gällande dessa instrument bör du erbjuda en spridning av riskerna och inte samla risker som kan utlösas samtidigt. En spridning av placeringarna till utländska marknader minskar normalt också risken i den totala portföljen, även om det vid handel med utländska finansiella instrument tillkommer en valutarisk.

Placeringar i finansiella instrument är förknippade med ekonomisk risk, vilket närmare kommer att beskrivas i denna information. Kunden svarar själv för risken och måste därför själv hos anlitat värdepappersföretag – eller genom sitt kapitalförvaltande ombud – skaffa sig kännedom om de villkor, i form av allmänna villkor, prospekt eller liknande, som gäller för handel med sådana instrument och om instrumentens egenskaper och risker förknippade därmed. Kunden måste också fortlöpande bevaka sina placeringar i sådana instrument. Detta gäller även om kunden fått individuell rådgivning vid placeringstillfället. Kunden bör i eget intresse vara beredd att snabbt vidta åtgärder, om detta skulle visa sig påkallat, exempelvis genom att avveckla placeringar som finansierats med lån och där säkerhetsvärdet minskat.

Det är också viktigt att beakta den risk det kan innebära att handla med finansiella instrument på en annan handelsplats än en reglerad marknad, där kraven som ställs generellt är lägre.

2.2. Olika typer av riskbegrepp m.m.

I samband med den riskbedömning som bör ske då du som kund gör en placering i finansiella instrument, och även fortlöpande under innehavstiden, finns en mängd olika riskbegrepp och andra faktorer att beakta och sammanväga. Nedan följer en kort beskrivning av några av de vanligaste riskbegreppen.

Marknadsrisk — risken att marknaden i sin helhet, eller viss del därav där du som kund har din placering, t.ex. den svenska aktiemarknaden, går ner. Kreditrisk – risken för bristande betalningsförmåga hos exempelvis en emittent eller en motpart.

Prisvolatilitetsrisk — risken för stora svängningar i kursen/priset på ett finansiellt instrument påverkar placeringen negativt

Kursrisk — risken att kursen/priset på ett finansiellt instrument går ner.

Skatterisk — risken att skatteregler och/eller skattesatser är oklara eller kan komma att ändras.

Valutarisk — risken att en utländsk valuta till vilken ett innehav är relaterat (exempelvis fondandelar i en fond som placerar i amerikanska värdepapper noterade i USD) försvagas. Håvstångseffektsrisk – konstruktionen av derivatinstrument som gör att det finns en risk att prisutvecklingen på den underliggande egendomen får ett större negativt genomslag i kursen/priset på derivatinstrumentet.

Legal risk — risken att relevanta lagar och regler är oklara eller kan komma att ändras.

Bolagsspecifik risk — risken att ett visst bolag går sämre än förväntat eller drabbas av en negativ händelse och de finansiella instrument som är relaterade till bolaget därmed kan falla i värde.

Branschspecifik risk — risken att en viss bransch går sämre än förväntat eller drabbas av en negativ händelse och de finansiella instrument som är relaterade till bolag i branschen därmed kan falla i värde.

Likviditetsrisk — risken att du inte kan sälja eller köpa ett finansiellt instrument vid en viss önskad tidpunkt p.g.a. att omsättningen i det finansiella instrumentet är låg.

Ränterisk — risken att det finansiella instrument du placerat i minskar i värde p.g.a. förändringar i marknadsräntan.

3. Aktier och aktierelaterade instrument

3.1. Allmänt om aktier

3.1.1. Aktier och aktiebolag

Aktier i ett aktiebolag ger ägaren rätt till en andel av bolagets aktiekapital. Går bolaget med vinst lämnar bolaget vanligen utdelning på aktierna. Aktier ger också rösträtt på bolagsstämman, som är det högsta beslutande organet i bolaget. Ju fler aktier ägaren har desto större andel av kapitalet, utdelningen och rösterna har aktieägaren. Beroende på vilken serie aktierna tillhör kan rösträtten variera. Det finns två slag av aktiebolag - publika och privata. Endast publika bolag får låta aktierna handlas på en handelsplats.

3.1.2. Aktiekursen

Kursen (priset) på en aktie påverkas i första hand av utbudet respektive efterfrågan på den aktuella aktien vilket i sin tur, åtminstone på lång sikt, styrs av bolagets framtidsutsikter. En aktie upp- eller nedvärderas främst grundat på investerarnas analyser och bedömningar av bolagets möjligheter att göra framtida vinster. Den framtida utvecklingen i omvärlden av konjunktur, teknik, lagstiftning, konkurrens o.s.v. avgör hur efterfrågan blir på bolagets produkter eller tjänster och är därför av grundläggande betydelse för kursutvecklingen på bolagets aktier.

Det aktuella ränteläget spelar också en stor roll för prissättningen. Stiger marknadsräntorna ger räntebärande finansiella instrument, som samtidigt ges ut (nyemitteras), bättre avkastning. Normalt sjunker då kurserna på aktier som regelbundet handlas liksom på redan utelöpande räntebärande instrument. Skälet är att den ökade avkastningen på nyemitterade räntebärande instrument relativt sett blir bättre än avkastningen på aktier, liksom på utelöpande räntebärande instrument. Dessutom påverkas aktiekurserna negativt av att räntorna på bolagets skulder ökar när marknadsräntorna går upp, vilket minskar vinstutrymmet i bolaget.

Också andra till bolaget direkt knutna förhållanden, t.ex. förändringar i bolagets ledning och organisation, produktionsstörningar m.m. kan starkt påverka bolagets framtida förmåga att skapa vinster såväl på kort sikt som på lång sikt. Aktiebolag kan i värsta fall gå så dåligt att de måste försättas i konkurs. Aktiekapitalet d.v.s. aktieägarnas insatta kapital är det kapital som då först används för att betala bolagets skulder. Detta leder oftast till att aktierna i bolaget blir värdelösa.

Även kurserna på vissa större utländska reglerade marknader eller handelsplatser inverkar på kurserna i Sverige, bl.a. därför att flera svenska

aktiebolag är noterade även på utländska marknadsplatser och prisutjämnningar (arbitrage) sker mellan marknadsplatserna. Kursen på aktier i bolag som tillhör samma branschsektor påverkas ofta av förändringar i kursen hos andra bolag inom samma sektor. Denna påverkan kan även gälla för bolag i olika länder.

Aktörerna på marknaden har olika behov av att placera kontanter (likvida medel) eller att få fram likvida medel. Dessutom har de ofta olika mening om hur kursen borde utvecklas. Dessa förhållanden, som även innefattar hur bolaget värderas, bidrar till att det finns såväl köpare som säljare. Är placerarna däremot samstämmiga i sina uppfattningar om kursutvecklingen vill de antingen köpa och då uppstår ett köptryck från många köpare, eller också vill de sälja och då uppstår ett säljtryck från många säljare. Vid köptryck stiger kursen och vid säljtryck faller den.

Omsättningen, d.v.s. hur mycket som köps och säljs av en viss aktie, påverkar i sin tur aktiekursen. Vid hög omsättning minskar skillnaden, även kallad spread, mellan den kurs köparna är beredda att betala (köpkursen) och den kurs säljarna begär (säljkursen). En aktie med hög omsättning, där stora belopp kan omsättas utan större inverkan på kursen, har en god likviditet och är därför lätt att köpa respektive att sälja. Bolagen på de reglerade marknadernas listor har normalt sett hög likviditet. Olika aktier kan under dagen eller under längre perioder uppvisa olika rörlighet i kurserna (volatilitet) d.v.s. upp- och nedgångar samt storlek på kursförändringarna.

De kurser till vilka aktierna har handlats (betalkurser), såsom högst/lägst/senast betalt under dagen samt sist noterade köp/säljkurser och vidare uppgift om handlad volym i kronor publiceras bl.a. i de flesta större dagstidningarna, på text-TV och på olika Internetsidor som upprättas av marknadsplatser, värdepappersföretag och medieföretag. Aktualiteten i dessa kursuppgifter kan variera beroende på sättet de publiceras på.

3.1.3. Olika aktieserier

Aktier finns i olika serier, vanligen A- och B-aktier vilket normalt har med rösträtten att göra. A-aktier ger normalt en röst medan B-aktier ger en begränsad rösträtt, oftast en tiondels röst. Skillnaderna i rösträtt beror bl.a. på att man vid ägarspridning vill värna om de ursprungliga grundarnas eller ägarnas inflytande över bolaget genom att ge dem en starkare rösträtt. Nya aktier som ges ut får då ett lägre röstvärde än den ursprungliga A-serien och betecknas med B, C eller D etc.

3.1.4. Kvotvärde, split och sammanläggning av aktier.

En akties kvotvärde är den andel som varje aktie representerar av bolagets aktiekapital. En akties kvotvärde erhålls genom att dividera aktiekapitalet med det totala antalet aktier. Ibland vill bolagen ändra kvotvärdet, t.ex. därför att kursen, d.v.s. marknadspriset på aktien, har stigit kraftigt. Genom att dela upp varje aktie på två eller flera aktier genom en s.k. split, minskas kvotvärdet och samtidigt sänks kursen på aktierna. Aktieägaren har dock efter en split sitt kapital kvar oförändrat, men detta är fördelat på fler aktier som har ett lägre kvotvärde och en lägre kurs per aktie.

Omvänt kan en sammanläggning av aktier (omvänd split) göras om kursen sjunkit kraftigt. Då slås två eller flera aktier samman till en aktie. Aktieägaren har dock efter en sammanläggning av aktier samma kapital kvar, men detta är fördelat på färre aktier som har ett högre kvotvärde och en högre kurs per aktie.

3.1.5. Marknadsintroduktion, privatisering och uppköp

Marknadsintroduktion innebär att aktier i ett bolag introduceras på aktiemarknaden, d.v.s. upptas till handel på en reglerad marknad eller en handelsplattform (MTF). Allmänheten erbjuds då att teckna (köpa) aktier i bolaget. Oftast rör det sig om ett befintligt bolag, som inte tidigare handlats på en reglerad marknad eller annan handelsplats, där ägarna beslutat att vidga ägarkretsen och underlätta handeln i bolagets aktier. Om ett statligt ägt bolag introduceras på marknaden kallas detta för privatisering.

Uppköp går i regel till så att någon eller några investerare erbjuder aktieägarna i ett bolag att på vissa villkor sälja sina aktier. Om uppköparen får in 90 % eller mer av antalet aktier i det uppköpta bolaget, kan uppköparen begära tvångsinlösen av kvarstående aktier från de ägare som ej accepterat uppköpererbjudandet. Dessa aktieägare är då tvungna att sälja sina aktier till uppköparen mot en ersättning som fastställs genom ett skiljedomsförfarande.

3.1.6. Emissioner

Om ett aktiebolag vill utvidga sin verksamhet krävs ofta ytterligare aktiekapital. Detta skaffar bolaget genom att ge ut nya aktier genom nyemission. Oftast får de gamla ägarna teckningsrätter som ger företräde att teckna aktier i en nyemission. Antalet aktier som får tecknas sätts normalt i förhållande till hur många aktier ägaren tidigare hade. Tecknaren måste betala ett visst pris (emissionskurs), oftast lägre än marknadskursen, för de nyemitterade aktierna. Direkt efter det att teckningsrätterna – som normalt har ett visst marknadsvärde – avskiljts från aktierna sjunker vanligen kursen på aktierna, samtidigt ökar antalet aktier för de aktieägare som tecknat. De aktieägare som inte tecknar kan, under teckningstiden som oftast pågår några veckor, sälja sina teckningsrätter på den marknadsplats där aktierna handlas. Efter teckningstiden förfaller tecknings-rätterna och blir därmed obrukbara och värdelösa.

Aktiebolag kan även genomföra s.k. riktad nyemission, vilket genomförs som en nyemission men enbart riktad till en viss krets investerare. Aktiebolag kan även genom s.k. apportemission ge ut nya aktier för att förvärva andra bolag, affärsrörelser eller tillgångar i annan form än pengar. Såväl vid riktad nyemission som vid apportemission sker s.k. utspädning av befintliga aktieägares andel av antalet röster och aktiekapital i bolaget, men antalet innehavda aktier och marknadsvärdet på det placerade kapitalet påverkas normalt inte.

Om tillgångarna eller de reserverade medlen i ett aktiebolag har ökat mycket i värde, kan bolaget föra över en del av värdet till sitt aktiekapital genom en s.k. fondemission. Vid fondemission tas det hänsyn till antalet aktier som varje aktieägare redan har. Antalet nya aktier som tillkommer genom fondemissionen sätts i förhållande till hur många aktier ägaren tidigare hade. Genom fondemissionen får aktieägaren fler aktier, men ägarens andel av bolagets ökade aktiekapital förblir oförändrad. Kursen på aktierna sänks vid en fondemission, men genom ökningen av antalet aktier bibehåller aktieägaren ett oförändrat marknadsvärde på sitt placerade kapital. Ett annat sätt att genomföra fondemission är att bolaget skriver upp kvotvärdet på aktierna. Aktieägaren har efter uppskrivning ett oförändrat antal aktier och marknadsvärde på sitt placerade kapital.

3.2. Allmänt om aktierelaterade instrument

Nära knutna till aktier är, aktieindexobligationer, depåbevis, konvertibler, aktie- och aktieindexoptioner, aktie- och aktieindexterminer, warranter samt hävstångscertifikat.

3.2.1. Strukturerade produkter – Aktieindexobligationer m.m.

Med strukturerade produkter avses här sådana produkter som ofta benämns kapitalskyddade produkter. Dessa kan ha olika benämningar såsom aktieindexobligation, aktieobligation, kreditobligation, ränteobligation, valutaobligation eller strategiobligation beroende på vilket underliggande tillgångsslag som bestämmer obligationens avkastning.

Strukturerade Produkter är obligationer där avkastningen istället för ränta är beroende av värdeutvecklingen i ett eller flera underliggande tillgångsslag, t.ex. ett aktieindex. Det finns en mängd olika typer av strukturerade produkter. Den vanligaste typen är aktieindexobligationer som i normalfallet återbetalas med minst sitt nominella belopp på förfallodagen och på så sätt har en begränsad förlustrisk jämfört med exempelvis aktier och fondandelar. Utvecklas indexet positivt erhåller innehavaren avkastning som är relaterad till aktuellt index. Vid en negativ indexutveckling kan avkastningen utebli.

Kreditrisk

Kreditrisken innebär att det finns en risk att utfärdaren av obligationen inte kan fullfölja sina åtaganden att återbetala det nominella beloppet samt utbetala eventuell avkastning.

Marknadsrisk, överkurs och alternativavkastning

Innehavaren löper en marknadsrisk som innebär att underliggande tillgångsslag kan utvecklas ogynnsamt och att ingen avkastning erhålls. Innehavaren av en strukturerad produkt tar även en risk motsvarande den alternativränta som kunnat erhållas om pengarna istället placerats på annat sätt. Andra risker med en placering i en strukturerad produkt är eventuellt erlagd överkurs samt att gå miste om eventuella aktieutdelningar.

Andrahandsmarknad/likviditetsrisk

Det nominella beloppet återbetalas på förfallodagen. Värdet på den

strukturerade produkten kan dock vara lägre under löptiden. Värdet på andrahandsmarknaden beror bl.a. på återstående löptid, marknadens utveckling, ränteläge och förväntad framtida volatilitet i underliggande tillgångsslag. Även eventuella svårigheter att sälja produkten på andrahandsmarknaden vid t.ex. force majeure eller stora marknadssvängningar medför en likviditetsrisk. Likaså kan tekniska fel samt förhållandet att aktuell handelsplats har stängts eller ålagts restriktioner under en viss tid störa handeln.

3.2.2. Depåbevis

Svenskt Depåbevis är ett bevis om rätt till utländska aktier, som utgivaren av beviset förvarar/innehar för innehavarens räkning. Depåbevis handlas precis som aktier på en reglerad marknad eller handelsplats och prisutvecklingen följer normalt prisutvecklingen på den utländska marknadsplats där aktien handlas. Utöver de generella risker som finns vid handel med aktier eller andra typer av andelsrätter bör ev. valutarisk beaktas.

3.2.3. Konvertibler

Konvertibler (konverteringslån eller konvertibler) är räntebärande värdepapper (lån till utgivaren/emittenten av konvertibeln) som inom en viss tidsperiod kan bytas ut mot aktier. Avkastningen på konvertiblerna, d.v.s. kupongräntan, är vanligen högre än utdelningen på utbytesaktierna. Konvertibelkursen uttrycks i procent av det nominella värdet på konvertibeln.

3.2.4. Omvända konvertibler

Omvända konvertibler är ett mellanting mellan en ränte- och en aktieplacering. Den omvända konvertibeln är knuten till en eller flera underliggande aktier eller index. Denna placering ger oftast en ränta, d.v.s. en fast, garanterad avkastning. Om de underliggande aktierna eller index utvecklas positivt återbetalas det placerade beloppet plus den fasta avkastningen. Om de underliggande aktierna eller index däremot skulle falla, finns det en risk att innehavaren i stället för det placerade beloppet kan få en eller fler aktier som ingår i den omvända konvertibeln eller motsvarande kontantlikvid.

3.2.5. Aktieoptioner och aktieindexoptioner

Aktieoptioner finns av olika slag. Förvärvade köpoptioner (eng. call options) ger innehavaren rätt att inom en viss tidsperiod köpa redan utgivna aktier till ett på förhand bestämt pris. Säljoptioner (eng. put options) ger omvänt innehavaren rätt att inom en viss tidsperiod sälja aktier till ett på förhand bestämt pris. Mot varje förvärvat option svarar en utfärdad option. Risken för den som förvärvar en option är, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, att den minskar i värde eller förfaller värdelös på slutdagen. I det senare fallet är den vid förväret betalda premien för optionen helt förbrukad. Utfärdaren av en option löper en risk som i vissa fall, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, kan vara obegränsat stor. Kursen på optioner följer normalt kursen på motsvarande underliggande aktier eller index, men med större kurssvängningar än dessa.

Den mest omfattande handeln i aktieoptioner sker på de reglerade marknaderna. Där förekommer även handel med aktieindexoptioner. Dessa indexoptioner ger vinst eller förlust direkt i kontanter (kontantavräkning) utifrån utvecklingen av ett underliggande index.

3.2.6. Aktieterminer och aktieindexterminer

En termin innebär att parterna ingår ett ömsesidigt bindande avtal med varandra om köp respektive försäljning av den underliggande egendomen till ett på förhand avtalat pris och med leverans eller annan verkställighet, t.ex. kontantavräkning, av avtalet vid en i avtalet angiven tidpunkt (stängningsdagen). Någon premie betalas inte eftersom parterna har motsvarande skyldigheter enligt avtalet.

3.2.7. Warranter

Handel förekommer också med vissa köp- och säljoptioner med längre löptider, i Sverige vanligen kallade warranter.

Warranter kan utnyttjas för att köpa eller sälja underliggande aktier eller i andra fall ge kontanter om kursen på underliggande aktie utvecklas på rätt sätt i förhållande till warrantens lösenpris. Teckningsoptioner (eng. subscription warrants) avseende aktier kan inom en viss tidsperiod utnyttjas för teckning av motsvarande nyutgivna aktier.

3.2.8. Hävstångscertifikat

Hävstångscertifikat, som ofta kallas enbart certifikat, är ofta en kombination av exempelvis en köp- och en säljoption och är beroende av en underliggande tillgång, exempelvis en aktie, ett index eller en råvara. Ett certifikat har inget nominellt belopp. Hävstångscertifikat skall inte förväxlas med t.ex. företagscertifikat, vilket är en slags skuldebrev som kan ges ut av företag i samband med att företaget lånar upp pengar på kapitalmarknaden.

En utmärkande egenskap för hävstångscertifikat är att relativt små kursförändringar i underliggande tillgång kan medföra avsevärda förändringar i värdet på innehavarens placering. Dessa förändringar i värdet kan vara till investerarens fördel, men de kan också vara till investerarens nackdel. Innehavare bör vara särskilt uppmärksamma på att hävstångscertifikat kan falla i värde och även förfalla helt utan värde med följd att hela eller delar av det investerade beloppet kan förloras. Motsvarande resonemang kan i många fall gälla även för optioner och warranter.

4. Ränterelaterade instrument

Ett räntebärande finansiellt instrument är en fordringsrätt på utgivaren (emittenten) av ett lån. Avkastning lämnas normalt i form av ränta. Det finns olika former av räntebärande instrument beroende på vilken emittent som givit ut instrumentet, den säkerhet som emittenten kan ha ställt för lånet, löptiden fram till återbetalningsdagen och formen för utbetalning av räntan. Räntan (kupongen) betalas vanligen ut årsvis.

En annan form för räntebetalning är att sälja instrumentet med rabatt (diskonteringspapper). Vid försäljningen beräknas priset på instrumentet genom att diskontera lånebeloppet inklusive beräknad ränta till nuvärde. Nuvärdet eller kursen är lägre än det belopp som erhålls vid återbetalningen (nominella beloppet). Bankcertifikat och statsskuldväxlar är exempel på diskonteringspapper, liksom obligationer med s.k. nollkupongskonstruktion.

Ytterligare en annan form för räntebärande obligationer är statens premieobligationer där låneräntan lottas ut bland innehavarna av premieobligationer. Det förekommer även ränteinstrument och andra sparformer där räntan är skyddad mot inflation och placeringen därför ger en fast real ränta. Risken i ett räntebärande instrument utgörs dels av den kursförändring (kursrisk) som kan uppkomma under löptiden på grund av att marknadsräntorna förändras, dels att emittenten kanske inte klarar att återbetala lånet (kreditrisk). Lån för vilka fullgod säkerhet för återbetalningen har ställts är därvid typiskt sett mindre riskfyllda än lån utan säkerhet. Rent allmänt kan dock sägas att risken för förlust på räntebärande instrument kan anses som lägre än för aktier. Ett räntebärande instrument utgivet av en emittent med hög kreditvärdighet kan således vara ett bra alternativ för den som vill minimera risken att sparkapitalet minskar i värde och kan vara ett föredra vid ett kortsiktigt sparande. Även vid långsiktigt sparande där kapitalet inte skall äventyras, t.ex. för pensionsåtaganden, är inslag av räntebärande placeringar mycket vanliga. Nackdelen med en räntebärande placering är att den i regel ger en låg värdestegring. Exempel på räntebärande placeringar är sparkonton, privatobligationer och räntefonder.

Kurserna fastställs varje dag såväl på instrument med kort löptid (mindre än ett år) t.ex. statsskuldväxlar som på instrument med längre löptider t.ex. obligationer. Detta sker på penning- och obligationsmarknaden. Marknadsräntorna påverkas av analyser och bedömningar som Riksbanken och andra större institutionella marknadsaktörer gör av hur utvecklingen av ett antal ekonomiska faktorer som inflation, konjunktur, ränteutvecklingen i Sverige och i andra länder o.s.v. kommer att utvecklas på kort och lång sikt. Riksbanken vidtar även s.k. penningpolitiska operationer i syfte att styra utvecklingen av marknadsräntorna så att inte inflationen stiger över ett visst fastställt mål. De finansiella instrument som handlas på penning- och obligationsmarknaden (t.ex. statsobligationer, statsskuldväxlar och bostadsobligationer) handlas ofta i mycket stora poster (mångmiljonbelopp).

Om marknadsräntorna går upp kommer kursen på utelöpande (redan utgivna) räntebärande finansiella instrument att falla om de har fast ränta, eftersom nya lån ges ut med en räntesats som följer aktuell marknadsränta och därmed ger högre ränta än vad utelöpande instrumentet ger. Omvänt stiger kursen på utelöpande instrument när marknadsräntan går ned.

Lån utgivna av stat och kommun anses vara riskfria vad gäller återbetalningen, vilket således gäller för stats- och kommunobligationer. Andra emittenter än stat och kommun kan ibland, vid emission av obligationer, ställa säkerhet i form av andra finansiella instrument eller annan egendom (sak- eller realsäkerhet).

Det finns även andra räntebärande instrument som innebär en högre risk än obligationer om emittenten skulle få svårigheter att återbetala lånet, t.ex. förlagsbevis.

En form av ränterelaterade instrument är säkerställda obligationer. Dessa är förenade med en särskild förmånsrätt enligt speciell lagstiftning. Regelverket kring säkerställda obligationer syftar till att en investerare skall få full betalning enligt avtalad tidplan även om obligationens utgivare skulle gå i konkurs, förutsatt att den egendom som säkerställer obligationen är tillräckligt mycket värd.

5. Derivatinstrument

Derivatinstrument såsom optioner, terminer m.fl. förekommer med olika slag av underliggande tillgång, t.ex. aktier, obligationer, råvaror och valutor. Derivatinstrument kan utnyttjas för att minska risken i en placering.

En särskild omständighet att beakta vid placering i derivatinstrument är att konstruktionen av derivatinstrument gör att prisutvecklingen på den underliggande egendomen får genomslag i kursen eller priset på derivatinstrumentet. Detta prisgenomslag är ofta kraftigare i förhållande till insatsen (erlagd premie) än vad värdeförändringen är på den underliggande egendomen. Prisgenomslaget kallas därför hävstångseffekt och kan leda till större vinst på insatt kapital än om placeringen hade gjorts direkt i den underliggande egendomen. Å andra sidan kan hävstångseffekten lika väl medföra större förlust på derivatinstrumentet jämfört med värdeförändringen på den underliggande egendomen, om prisutvecklingen på den underliggande egendomen blir annorlunda än den förväntade. Hävstångseffekten, d.v.s. möjligheten till vinst respektive risken för förlust, varierar beroende på derivatinstrumentets konstruktion och användningssätt. Stora krav ställs därför på bevakningen av prisutvecklingen på derivatinstrumentet och på den underliggande egendomen. Investeraren bör i eget intresse vara beredd agera snabbt, ofta under dagen, om placeringen i derivatinstrument skulle komma att utvecklas i ofördelaktig riktning. Det är också viktigt att i sin riskbedömning beakta att möjligheten att avveckla en position/ett innehav kan försäkras vid en negativ prisutveckling.

6. Fonder och fondandelar

En fond är en "portfölj" av olika slags finansiella instrument, t.ex. aktier och obligationer. Fonden ägs gemensamt av alla som sparar i fonden, andelsägarna, och förvaltas av ett fondbolag. Det finns olika slags fonder med olika placeringsinriktning. Med placeringsinriktning menas vilken typ av finansiella instrument som fonden placerar i. Nedan redogörs i korthet för några av de vanligaste typerna av fonder. För ytterligare information se Konsumenternas bank- och finansbyrås hemsida, www.konsumentbankbyran.se, och Fondbolagens Förenings hemsida, www.fondbolagen.se.

En aktiefond placerar allt eller huvudsakligen allt kapital som andelsägarna inbetalat i aktier. Blandfonder med både aktier och räntebärande instrument förekommer också, liksom rena räntefonder där kapitalet placeras huvudsakligen i räntebärande instrument. Det finns även till exempel indexfonder som inte förvaltas aktivt av någon förvaltare utan som istället placerar i finansiella instrument som följer sammansättningen i ett visst bestämt index.

En av idéerna med en aktiefond är att den placerar i flera olika aktier och andra aktierelaterade finansiella instrument, vilket gör att risken för andelsägaren minskar jämfört med risken för den aktieägare som placerar i endast en eller i ett fåtal aktier. Andelsägaren slipper vidare att välja ut, köpa, sälja och bevaka aktierna och annat förvaltningsarbete runt detta.

Principen för räntefonder är densamma som för aktiefonder – placering sker i olika räntebärande instrument för att få riskspridning i fonden och förvaltningen i fonden sker efter analys av framtida räntetrend.

En fond-i-fond är en fond som placerar i andra fonder. En fond-i-fond kan ses som ett alternativ till att själv välja att placera i flera olika fonder. Man kan därmed uppnå den riskspridning som en väl sammansatt egen fondportfölj kan ha. Det finns fond-i-fonder med olika placeringsinriktningar och risknivåer.

En ytterligare typ av fond är hedgefond. Hedge betyder skydda på engelska. Trots att hedging är avsett att skydda mot oväntade förändringar i

marknaden kan en hedgefond vara en fond med hög risk, då sådana fonder ofta är högt belånade. Skillnaderna är dock stora mellan olika hedgefonder. Det finns även hedgefonder med låg risk. Hedgefonder försöker ge en positiv avkastning oavsett om aktie- eller räntemarknaden går upp eller ner. En hedgefond har mycket större frihet i sina placeringsmöjligheter än traditionella fonder. Placeringsinriktningen kan vara allt från aktier, valutor och räntebärande instrument till olika arbitragestrategier (spekulation i förändringar av t.ex. räntor och/eller valutor). Hedgefonder använder sig oftare än traditionella fonder av derivat i syfte att öka eller minska fondens risk. Blankning (se nedan) är också ett vanligt inslag.

Fonder kan också delas in i värdepappersfonder (även kallade UCITS-fonder) och specialfonder. Samlingsnamnet för dessa är investeringsfonder och båda typerna regleras av den svenska lagen om investeringsfonder. Värdepappersfonder är de fonder som uppfyller det s.k. UCITS-direktivets krav, främst vad gäller placeringsbestämmelser och riskspridning. Såväl svenska som utländska värdepappersfonder (som fått tillstånd i sitt hemland inom EES), får säljas och marknadsföras fritt i samtliga EES-länder. Specialfonder (exempelvis s.k. hedgefonder) är fonder som på något sätt avviker från reglerna i UCITS-direktivet, och det är därför särskilt viktigt för dig som kund att ta reda på vilka placeringsregler som en specialfond du avser att placera i kommer att iakttas. Detta framgår av fondens informationsbroschyr och faktablad. Varje fondbolag är skyldigt att självständigt erbjuda potentiella investerare det faktablad som avser fonden. Specialfonder får inte marknadsföras och säljas fritt utanför Sverige. För de fonder som placerar i utländska finansiella instrument tillkommer även en valutarisk (se även avsnitt 2.2 ovan).

Andelsägarna får det antal andelar i fonden som motsvarar andelen insatt kapital i förhållande till fondens totala kapital. Andelarna kan köpas och lösas in genom värdepappersföretag som saluför andelar i fonden eller direkt hos fondbolaget. Det är dock viktigt att beakta att vissa fonder kan ha förutbestämda tidpunkter då fonden är "öppen" för köp och inlösen, varför det inte alltid är möjligt med regelbunden handel. Andelarnas aktuella värde beräknas regelbundet av fondbolaget och baseras på kursutvecklingen av de finansiella instrument som ingår i fonden. Det kapital som placeras i en fond kan både öka och minska i värde och det är därför inte säkert att placeraren får tillbaka hela det insatta kapitalet.

7. Blankning

Blankning innebär att den som lånat finansiella instrument, och samtidigt förbundit sig att vid en senare tidpunkt till långgivaren återlämna instrument av samma slag, säljer de lånade instrumenten. Vid försäljningen räknar låntagaren med att vid tidpunkten för återlämnandet kunna anskaffa instrumenten på marknaden till ett lägre pris än det till vilka de lånade instrumenten såldes. Skulle priset i stället ha gått upp, uppstår en förlust, vilken vid en kraftig prishöjning kan bli avsevärd.

8. Belåning

Finansiella instrument kan i många fall köpas för delvis lånat kapital. Eftersom såväl det egna som det lånade kapitalet påverkar avkastningen kan du som kund genom lånefinansieringen få en större vinst om placeringen utvecklas positivt jämfört med en investering med enbart eget kapital. Skulden som är kopplad till det lånade kapitalet påverkas inte av om kurserna på köpta instrument utvecklas positivt eller negativt, vilket är en fördel vid en positiv kursutveckling. Om kurserna på köpta instrument utvecklas negativt uppkommer en motsvarande nackdel eftersom skulden kvarstår till hundra procent, vilket innebär att kursfallet krona för krona förbrukar det egna kapitalet. Vid ett kursfall kan därför det egna kapitalet helt eller delvis förbrukas samtidigt som skulden måste betalas helt eller delvis genom försäljningsintäkterna från de finansiella instrument som fallit i värde. Skulden måste betalas även om försäljningsintäkterna inte täcker hela skulden. Information om olika typer av finansiella instrument och handel med finansiella instrument jämte förslag till ytterligare litteratur på området återfinns också t.ex. på Konsumenternas bank- och finansbyrås hemsida, www.konsumentbankbyran.se, och på SwedSecs hemsida, www.swedsec.se.

9. Information om handel med optioner, terminer och andra derivatinstrument

Du som kund måste vara införstådd med bl.a. följande:

- att placeringar eller andra positioner i derivatinstrument sker på kundens egen risk,
- att du som kund själv noga måste sätta dig in i de villkor som gäller för handel med finansiella instrument i allmänhet och i förekommande fall information i prospekt samt övrig information om aktuellt derivatinstrument, dess egenskaper och risker,
- att vid handel med finansiella instrument är det viktigt att kontrollera avräkningsnota och annan rapportering avseende dina innehav och positioner samt omgående reklamera fel,
- att det är viktigt att fortlöpande bevaka värdeförändringar på innehav av och positioner i aktuella instrument,
- att du som kund själv måste initiera de åtgärder som erfordras för att minska risken för förluster på egna placeringar eller andra positioner,
- att villkoren för handel med derivatinstrument ändras ofta och måste bevakas fortlöpande.

9.1. Allmänt om derivatinstrument

Handel med derivatinstrument är förknippad med särskilda risker, vilka närmare kommer att beskrivas i denna information. Kunden svarar själv för riskerna och måste därför själv hos anlitat värdepappersföretag – eller genom sitt kapitalförvaltande ombud – skaffa sig kännedom om de villkor, i form av allmänna villkor, prospekt eller liknande, som gäller för handel med sådana instrument och om instrumentens egenskaper samt de risker som är förknippade därmed. Kunden måste också fortlöpande bevaka sina placeringar (positioner) i sådana instrument. Information för bevakning (kursuppgifter m.m.) kan fås t.ex. via handelsplatsernas hemsidor, i dagstidningar och andra media samt från kundens värdepappersföretag. Kunden bör vidare i eget intresse vara beredd att snabbt vidta åtgärder, om detta skulle visa sig påkallat, exempelvis genom att ställa ytterligare säkerhet eller att avsluta sina placeringar i derivatkontrakt (kvittu ut eller stänga sina positioner).

9.2. Användningen av derivatinstrument

Derivatinstrument är en form av avtal (kontrakt) där själva avtalet är föremål för handel på kapitalmarknaden. Derivatinstrumentet är knutet till en underliggande egendom eller ett underliggande värde. Denna egendom eller detta värde (i fortsättningen kallat enbart egendom) kan utgöras av ett finansiellt instrument, någon annan tillgång med ekonomiskt värde, t.ex. valuta eller råvara, eller någon form av värdemätare, t.ex. ett index. Derivatinstrument kan användas för att skapa ett skydd mot en oönskad prisutveckling på den underliggande egendomen. De kan också användas för att uppnå vinst eller avkastning med en mindre kapitalinsats än vad som krävs för att göra en motsvarande affär direkt i den underliggande egendomen. Derivatinstrument kan också användas för andra syften. Användningen av derivatinstrument bygger på en viss förväntning om hur priset på den underliggande egendomen kommer att utvecklas under en viss tidsperiod. Innan handel påbörjas med derivatinstrument är det således viktigt att kunden för sig själv klargör syftet därmed och vilken prisutveckling på underliggande egendom som kan förväntas samt grundat på detta väljer rätt derivatinstrument eller kombination av sådana instrument.

9.3. Olika slag av derivatinstrument

Huvudtyperna av derivatinstrument är optioner, terminer och swapavtal.

En option är ett avtal som innebär att den ena parten (utfärdaren av ett optionskontrakt) förpliktar sig att köpa eller sälja den underliggande egendomen av eller till den andra parten (innehavaren av kontraktet) till ett på förhand bestämt pris (lösenpriset). Avtalet kan, beroende på slag av option, antingen utnyttjas när som helst under löptiden (amerikansk option) eller endast på slutdagen (europeisk option). Innehavaren betalar en ersättning (premie) till utfärdaren och får en rätt att utnyttja kontraktet men har ingen skyldighet att göra det. Utfärdaren är däremot skyldig att infria kontraktet om innehavaren begär det (löser optionen). Kursen på optioner följer normalt priset på den underliggande egendomen. Risken för den som förvärvar en option är, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, att optionen minskar i värde eller förfaller värdelös på slutdagen. I det senare

fallet är den vid förvärvet betalda premien för optionen helt förbrukad. Utfärdaren av en option löper en risk som i vissa fall, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, kan vara obegränsat stor. Kursen på optioner följer normalt kursen på motsvarande underliggande aktier eller index, men med större kurssvängningar än dessa.

En termin innebär att parterna ingår ett ömsesidigt bindande avtal med varandra om köp respektive försäljning av den underliggande egendomen till ett på förhand avtalat pris och med leverans eller annan verkställighet, t.ex. kontantavräkning, av avtalet vid en i avtalet angiven tidpunkt (stängningsdagen). Någon premie betalas inte eftersom båda parter har motsvarande skyldigheter enligt avtalet.

Ett swapavtal innebär att parterna överenskommer om att löpande erlägga betalningar till varandra, exempelvis beräknade på fast respektive rörlig ränta (ränteswap), eller att vid en viss tidpunkt utbyta (på engelska: to swap) någon form av egendom med varandra, t.ex. olika slag av valutor (valutaswap).

Handel förekommer också med vissa köp- och sälloptioner med längre löptider, i Sverige vanligen kallade warranter. Warranter kan utnyttjas för att köpa eller sälja underliggande aktier eller i andra fall ge kontanter om kursen på underliggande aktie utvecklas på rätt sätt i förhållande till warrantens lösenpris. Teckningsoptioner (eng. subscription warrants) avseende aktier kan inom en viss tidsperiod utnyttjas för teckning av motsvarande nyutgivna aktier.

Hävtångscertifikat, som ofta kallas enbart certifikat, är ofta en kombination av exempelvis en köp- och en sälloption och är beroende av en underliggande tillgång, exempelvis en aktie, ett index eller en råvara. Ett certifikat har inget nominellt belopp. Hävtångscertifikat skall inte förväxlas med t.ex. företagscertifikat, vilket är en slags skuldebrev som kan ges ut av företag i samband med att företaget lånar upp pengar på kapitalmarknaden.

En utmärkande egenskap för hävtångscertifikat är att relativt små kursförändringar i underliggande tillgång kan medföra avsevärda förändringar i värdet på innehavarens placering. Dessa förändringar i värdet kan vara till investerarens fördel, men de kan också vara till investerarens nackdel. Innehavare bör vara särskilt uppmärksamma på att hävtångscertifikat kan falla i värde och även förfalla helt utan värde med följd att hela eller delar av det investerade beloppet kan förloras. Motsvarande resonemang kan i många fall gälla även för optioner och warranter.

Derivatinstrumenten kan kombineras på visst sätt för att skapa t.ex. ett visst skydd mot prisförändring på underliggande egendom, eller för att uppnå ett visst ekonomiskt resultat i förhållande till den förväntade prisutvecklingen på underliggande egendom.

Vid handel i kombinerade produkter är det viktigt att sätta sig in i produktens olika beståndsdelar och hur dessa samverkar. I vissa fall kan beståndsdelarnas samverkan innebära en högre risk än varje beståndsdel för sig. En närmare beskrivning av en viss produkts olika beståndsdelar och på vilket sätt dessa samverkar kan fås bl.a. från utfärdande emittent eller värdepappersföretaget.

9.4. Karaktäristiska egenskaper hos derivatinstrument

Man kan beskriva handel med derivatinstrument som handel med eller förflyttning av risker. Den som exempelvis befarar en kursnedgång på marknaden kan köpa sälloptioner som ökar i värde om marknaden faller. För att minska eller slippa risken för kursnedgång betalar köparen en premie, d.v.s. vad optionen kostar.

Handel med derivat kan i många fall sägas vara mindre lämpligt för nybörjare, eftersom sådan handel kräver särskild sakkunskap. Det är därför viktigt att uppmärksamma följande karaktäristiska egenskaper hos derivatinstrument för den som avser att handla med sådana instrument. Konstruktionen av derivatinstrument gör att prisutvecklingen på den underliggande egendomen får genomslag i kursen eller priset på derivatinstrumentet. Detta prisgenomslag är ofta kraftigare i förhållande till insatsen (erlagd premie) än vad värdeförändringen är på den underliggande egendomen. Prisgenomslaget kallas därför hävtångseffekt och kan leda till större vinst på insatt kapital än om placeringen hade gjorts direkt i den underliggande egendomen. Å andra sidan kan hävtångseffekten lika väl medföra större förlust på derivatinstrumenten jämfört med värdeförändringen på den underliggande egendomen, om prisutvecklingen på den underliggande egendomen blir annorlunda än den förväntade.

Hävtångseffekten, d.v.s. möjligheten till vinst respektive risken för förlust, varierar beroende på derivatinstrumentets konstruktion och användningssätt. Stora krav ställs därför på bevakningen av prisutvecklingen på derivatinstrumentet och på den underliggande egendomen. Investeraren bör i eget intresse vara beredd att agera snabbt, ofta under dagen, om placeringen i derivatinstrument skulle komma att utvecklas i ofördelaktig riktning. Det är också viktigt att i sin riskbedömning beakta att möjligheten att utveckla en position/ett innehav kan försvåras vid en negativ prisutveckling.

Den part som åtar sig en förpliktelse genom att utfärda en standardiserad option eller ingå ett standardiserat terminsavtal är från början tvungen att ställa säkerhet för sitt åtagande. I takt med att priset på den underliggande egendomen med tiden utvecklas uppåt eller nedåt och således värdet på derivatinstrumentet ökar eller minskar, skiftar också kravet på säkerhet. Ytterligare säkerhet i form av en tilläggsäkerhet kan därefter komma att krävas. Hävtångseffekten gör sig således gällande även på säkerhetskravet, som kan förändras snabbt och kraftigt. Om inte kunden ställer tillräcklig säkerhet, har motparten eller värdepappersföretaget i allmänhet förbehållit sig rätten att utan att höra kunden avsluta placeringen (stänga positionen) för att minimera skadan. En kund bör således nog följa prisutvecklingen även med avseende på säkerhetskravet för att undgå en ofrivillig stängning av positionen. Löptiden för derivatinstrument kan variera från mycket kort tid upp till flera år. Prisförändringarna är ofta störst på instrument med kort löptid. Priset på t.ex. en innehavd option sjunker i allmänhet allt snabbare mot slutet av löptiden p.g.a. att det s.k. tidsvärdet avtar. Kunden bör således nog beakta även löptiden på derivatinstrumenten.

9.5. Standardiserade och icke-standardiserade derivatinstrument

Derivatinstrument handlas i såväl standardiserad som icke standardiserad form.

Handel med standardiserade derivatinstrument sker på reglerade marknader ("derivatbörser") och följer standardiserade avtalsvillkor. På den svenska derivatmarknaden erbjuder t.ex. Nasdaq OMX Stockholm standardiserad handel och clearing (avveckling av gjorda affärer) i bl.a. optioner och terminer. Standardiserad clearing av derivatinstrument som handlas på annat sätt än genom en derivatbörs förekommer också hos sådana derivatbörser. Handel respektive clearing hos en derivatbörs sker genom ett värdepappersföretag, som deltar i handeln där.

En del värdepappersföretag tillhandahåller egna former av derivatinstrument för vilka de vanligen ombesörjer såväl handel som affärsavveckling enligt särskilda avtal och villkor som tillhandahålls av institutet. Det är bl.a. sådana derivatinstrument som brukar betecknas som icke-standardiserade (OTC-derivat). Den som önskar handla med denna typ av icke-standardiserade derivatinstrument bör särskilt nog sätta sig in i de särskilda avtalsvillkor som tillämpas.

En del värdepappersföretag tillhandahåller egna former av derivatinstrument för vilka de vanligen ombesörjer såväl handel som affärsavveckling enligt särskilda avtal och villkor som tillhandahålls av institutet. Det är bl.a. sådana derivatinstrument som brukar betecknas som icke-standardiserade (OTC-derivat). Den som önskar handla med denna typ av icke-standardiserade derivatinstrument bör särskilt nog sätta sig in i de särskilda avtalsvillkor som tillämpas.

9.6. Handelsplatser

Följande handelsplatser* använder Bolaget i huvudsak för tillfället. En komplett lista upptagande de handelsplatser som används finns tillgänglig på Bolaget webbplats - www.fairinvestments.se.

- Nasdaq OMX Stockholm
- NYSE
- NYSE Arca
- NYSE Euronext

* Det finns onoterade instrument som inte handlas på någon handelsplats utan direkt mellan motparter.

5. Allmänna villkor för handel med finansiella instrument

Allmänna villkor för handel med finansiella instrument

Uppdrag

Begäran ("order") från kunden om utförande av handel (uppdrag) innebär, såvida inte annat särskilt överenskommits, ett åtagande för värdepappersinstitutet (Institutet) att för kundens räkning söka träffa avtal avseende handel med finansiella instrument i enlighet med de villkor kunden lämnat. Institutet lämnar inte, såvida inte annat särskilt överenskommits, någon garanti för att ett uppdrag leder till handel. Institutet utför uppdrag i enlighet med tillämpliga marknadsregler och god sed på marknaden. Institutet är inte skyldigt att acceptera uppdrag. Institutet äger rätt att utan angivande av skäl avsäga sig uppdrag om Institutet skulle misstänka att ett utförande av uppdraget skulle stå i strid med bestämmelserna i vid var tid gällande lagstiftning om insiderbrott eller otillbörlig marknadspåverkan eller eljest skulle stå i strid med tillämpliga marknadsregler eller god sed på marknaden eller om Institutet av annan anledning skulle finna att det föreligger särskilda skäl därtill. Kunden är medveten om att Institutet kan spela in telefonsamtal i samband med att kunden lämnar Institutet uppdrag eller betalnings- eller leveransinstruktioner.

Kundens order gäller, om inte annat överenskommits, den dag ordern tas emot och längst till dess Institutet den dagen avslutar handeln med det slag av finansiellt instrument ordern avser.

Kommission och självinträde m.m.

Institutet får - om överenskommelse inte träffats om annat - utföra kundens uppdrag antingen genom avtal med annan för kundens räkning men i eget namn, dvs i kommission, eller genom att själv inträda som köpare eller säljare (s.k. självinträde). I det senare fallet gäller vad som stadgas om självinträde i kommissionslagen (2009:865).

Vid självinträde anges det på avräkningsnotan att uppdraget utförts i egen räkning.

Om uppdraget utförts i kommission genom avtal med annan för kundens räkning och en juridisk person i Institutets företagsgrupp eller annan kund till Institutet är köpare eller säljare anges det på avräkningsnotan att uppdraget utförts inbördes i det fall uppdraget inte utfördes inom ramen för ett handelssystem som underlättar anonym handel.

Utförande av uppdrag på annat sätt

Om kundens uppdrag utförts genom avtal direkt med Institutet i annat fall än som sägs i föregående stycket anges det på avräkningsnotan att uppdraget utförts i egen räkning i det fall uppdraget inte utfördes inom ramen för ett handelssystem som underlättar anonym handel.

Om kundens uppdrag utförts genom avtal med annan för kundens räkning och en juridisk person i Institutets företagsgrupp eller annan kund till Institutet är köpare eller säljare anges det på avräkningsnotan att uppdraget utförts inbördes i det fall uppdraget inte utfördes inom ramen för ett handelssystem som underlättar anonym handel.

Om Institutet på särskild begäran av kund upprättat avräkningsnota utan att ha köpt eller sålt de finansiella instrumenten för kundens räkning anges detta förhållande på avräkningsnotan exempelvis genom angivande av att Institutet endast medverkat vid utväxling av likvid och finansiella instrument.

Riktlinjer för utförande av order

Vid utförande av order för kunder som av Institutet generellt eller i särskilt fall behandlas som icke-professionella eller professionella kunder gäller Institutets vid var tid gällande särskilda riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order.

Utförande av s.k. execution-only tjänster

Vid utförande och/eller vidarebefordran av order på kundens initiativ (s.k. execution-only tjänster) avseende sådana okomplicerade instrument som anges 8 kap. 25 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden kommer Institutet regelmässigt inte att bedöma om den aktuella tjänsten eller det finansiella instrumentet passar kunden.

Köpuppdrag

Köparen skall till Institutet, enligt vad som framgår av avräkningsnotan, och om inte annat överenskommits, senast likviddagens morgon kl. 08.00 erlagga angivet totalbelopp i svenska kronor. Har uppdraget utförts i annan valuta än svenska kronor anges valutaslaget i avräkningsnotan. Vid växling av valuta anges den av Institutet tillämpade växlingskursen. De finansiella instrument som uppdraget omfattar överförs till köparen, i den mån annat inte föranleds av lag, myndighets föreskrifter, speciella regler för ifrågavarande instrument eller särskild överenskommelse med köparen,

- i fråga om instrument som skall ägarregistreras hos central värdepappersförvarare/ motsvarande eller instrument som skall förtecknas i depå hos Institutet, genom att Institutet vidtar de registreringsåtgärder som erfordras,
- i fråga om instrument som skall förtecknas i depå/ motsvarande hos annat depåförande institut, genom att köparen instruerar det institutet om mottagande av de instrument som uppdraget omfattar och
- i fråga om instrument som utfärdats i dokumentform, genom överlämnande till köparen.

Om inte annat följer av särskilda villkor för köpet, har Institutet, för att erhålla betalning för sin fordran, rätt att med det totalbelopp som framgår av avräkningsnotan belasta av köparen anvisat konto som denne har i Institutet. Om konto inte anvisats eller medel saknas på anvisat konto, får annat konto som köparen har i Institutet belastas. Institutet får dessutom från mottagandet av uppdraget reservera medel för detta på konto som köparen har i Institutet.

Fullgör köparen inte sin betalningsskyldighet gentemot Institutet, har Institutet rätt till ränta på sin fordran till dess full betalning erlagts. Ränta beräknas från den likviddag som anges i avräkningsnotan eller den senare dag, då instrumenten fanns tillgängliga för köparen, till och med den dag betalning sker. Ränta utgår för varje period om en vecka eller del av vecka, varunder dröjsmålet varar, efter en årlig räntesats som med åtta procentenheter överstiger den STIBOR-ränta (Stockholm Interbank Offered Rate) för en veckas upplåning, som fastställts två bankdagar före den första dagen i varje sådan period. Ränta utgår dock inte för någon dag efter lägre räntesats än som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med tillägg av åtta procentenheter.

Institutet har panträtt i de köpta instrumenten till säkerhet för sin fordran på köparen i anledning av uppdraget. Institutet har rätt att vidta erforderliga åtgärder för att erhålla denna panträtt. Fullgör köparen inte sin betalningsskyldighet gentemot Institutet, får Institutet - på det sätt och vid den tidpunkt Institutet finner lämpligt - sälja berörda instrument eller vidta andra dispositioner för att avveckla affären. Institutet får för sådant ändamål teckna köparens namn och vidta de övriga åtgärder som kan erfordras i samband med avvecklingen. Institutet har rätt att ur erhållen likvid tillgodogöra sig vad som erfordras för betalning av Institutets fordran jämte ränta enligt ovan samt ersättning för Institutets arbete och kostnader samt i förekommande fall för valutakursförluster.

Om, vid försäljning eller andra dispositioner enligt vad nyss sagts, likviden inte täcker Institutets hela fordran, skall köparen svara för mellanskillnaden jämte ränta enligt ovan. Institutet får också för detta fall, i den ordning som ovan sagts, belasta konto som köparen har i Institutet.

Om Institutet efter det att avslut träffats inte inom skäligen tid fullgjort vad på Institutet ankommer för att tillhandahålla köparen instrumenten, har köparen rätt att återkalla uppdraget och befrias från sina skyldigheter i anledning av detta. Vad ovan sagts innebär inte någon inskränkning i de rättigheter som kan tillkomma Institutet på grund av lag.

Säljuppdrag

Institutet skall med anledning av uppdraget erhålla fri dispositionsrätt till de instrument som uppdraget omfattar.

Är instrumenten ägarregistrerade hos central värdepappersförvarare/ motsvarande eller förtecknade i depå hos Institutet, har Institutet rätt att vidta de registreringsåtgärder som erfordras.

I övriga fall skall säljaren, om inte annat överenskommits, samtidigt med att uppdraget lämnas vidta de åtgärder som erfordras för att Institutet skall erhålla fri dispositionsrätt till instrumenten. Därvid gäller

- i fråga om instrument förtecknade i depå/ motsvarande hos annat depåförande institut, att säljaren omgående skall instruera det institutet om skyndsam överföring till Institutet av de instrument som uppdraget omfattar och
- i fråga om instrument som utfärdas i dokumentform, att säljaren skall överlämna dessa till Institutet.

Om Institutet inte samtidigt med uppdraget, eller inom annan överenskommen tid, erhållit fri dispositionsrätt till instrumenten, fullgör Institutet, på det sätt Institutet finner lämpligt, avtalet gentemot köparen genom att tillhandahålla denne andra instrument av samma slag. Säljaren skall ersätta Institutet kostnaden härfor jämte ränta räknat från den dag kostnaden uppkom till och med den dag betalning sker. Ränta utgår för varje period om en vecka eller del av vecka, varunder beloppet utestår obetalt, efter en årlig räntesats som med åtta procentenheter överstiger den STIBOR-ränta (Stockholm Interbank Offered Rate) för en veckas upplåning, som fastställts två bankdagar före den första dagen i varje sådan period. Ränta utgår dock inte för någon dag efter lägre räntesats än som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med tillägg av åtta procentenheter.

Säljaren skall dessutom utge ersättning för Institutets arbete och kostnader samt i förekommande fall för valutakursförluster. Institutet får belasta av säljaren anvisat konto i Institutet för att erhålla betalning för sin fordran på säljaren. Om medel saknas på anvisat konto eller om konto inte anvisats, får annat konto som säljaren har i Institutet belastas. Säljaren erhåller från Institutet, enligt vad som framgår av avräkningsnotan och om inte annat överenskommits, senast kl. 18.00 på likviddagen angivet nettobelopp. Har uppdraget utförts i annan valuta än svenska kronor anges valutaslaget i avräkningsnotan. Vid växling av valuta anges den av Institutet tillämpade växlingskursen. Har säljaren inte, samtidigt med att uppdraget lämnades eller vid annan överenskommen tidpunkt, vidtagit de åtgärder som erfordras för att Institutet skall erhålla fri dispositionsrätt till de instrument som uppdraget omfattar, erhåller säljaren likvid tidigast andra bankdagen efter det att Institutet fick tillgång till instrumenten, dock tidigast på angiven likviddag. Om säljaren vidtagit erforderliga åtgärder senare än kl. 12.00 viss bankdag kan detta i vissa fall anses ha skett först påföljande bankdag.

Institutet skall vid dröjsmål från säljarens sida eller om Institutet eljest har skälig anledning därtill äga rätt att avsäga sig uppdraget och befrias från sina skyldigheter i anledning av detta.

Om säljaren vidtagit erforderliga åtgärder i samband med uppdraget, men Institutet efter det att avslut träffats inte inom skälig tid erlagt likvid i anledning av uppdraget, har säljaren rätt att återkalla uppdraget och befrias från sina skyldigheter i anledning av detta.

Transaktioner med utländsk anknytning

Avsteg från ovan angivna villkor beträffande köp- respektive säljuppdrag kan förekomma vid transaktioner med utländsk anknytning.

Annulering av order och makulering av avslut m.m.

Institutet äger rätt att annullera kundens order eller makulera avslut som träffats för kundens räkning i den omfattning som ordern annullerats eller avslutet makulerats av aktuell handelsplats. Samma rätt gäller om Institutet i annat fall finner annullering av order eller makulering av avslut vara påkallad med hänsyn till att ett uppenbart fel begåtts av Institutet, marknadsmotpart eller av kunden själv eller, om kunden genom order handlat i strid med gällande lag eller annan författning eller om kunden i övrigt brutit mot god sed på värdepappersmarknaden.

Om order annullerats eller avslut makulerats, skall Institutet utan oskäligt dröjsmål informera kunden om detta. Om handelsplatsen, till följd av handelsstopp, tekniskt fel eller liknande, annullerat samtliga order som berörs kommer Institutet att informera kunden endast om Institutet inte lägger in ordern på nytt, vilket i så fall normalt sker med oförändrade villkor.

Investerarskydd

Enligt lagen (1999:158) om investerarskydd har kunden, om denne i händelse av Institutets konkurs inte skulle få ut sina finansiella instrument hos Institutet, rätt till särskild ersättning med sammanlagt högst 250 000 kr. Nämda ersättning kan även innefatta medel som Institutet tagit emot med redovisningsskyldighet. Kund som vill ha ersättning skall senast ett år från dagen för konkursbeslutet framställa sitt krav till Riksgälden, som efter prövning betalar ut ersättning.

Utlämnande av uppgift till annan, behandling av personuppgifter m.m.

Institutet kan, till följd av svensk/utländsk lag, svensk/utländsk myndighets föreskrift eller beslut och/eller Institutets avtal med svensk/utländsk myndighet, handelsregler eller avtal/ villkor för visst värdepapper, vara skyldigt att till annan lämna uppgift om kundens förhållanden. Det åligger kunden att på begäran av Institutet tillhandahålla den information, inkluderande skriftliga handlingar, som Institutet bedömer vara nödvändig för att fullgöra sådan skyldighet.

Institutet kommer att behandla kundens personuppgifter (såväl av kunden själv lämnade uppgifter som sådana uppgifter som kan komma att inhämtas från annat håll) i den utsträckning det krävs för fullgörande av Institutets rättsliga skyldigheter och Institutet får behandla kundens personuppgifter för information till kunden om regel/villkorsändringar, värdepapper, produkter och tjänster m.m. med anknytning till dessa Allmänna villkor. Behandling av kundens personuppgifter kan även komma att ske hos Institutet för ändamål som avser direkt marknadsföring.

Kunden har rätt att en gång om året få veta vad som registrerats om Kunden samt att få rättelse gjord av eventuellt felaktig uppgift. Kunden skall i sådana fall vända sig till Institutet.

Reklamationer och hävning

Kunden skall påtala eventuella fel eller brister som framgår av avräkningsnota, att avräkningsnota uteblivit eller eventuella övriga fel eller brister vid uppdragets utförande, och kunden skall omgående underrätta Institutet om detta (reklamation).

Om kunden vill begära hävning av ett köp- eller säljuppdrag skall detta uttryckligen och omgående framföras till Institutet.

Om reklamation eller begäran om hävning inte lämnas omgående förlorar kunden rätten att begära ersättning, häva uppdraget eller kräva andra åtgärder från Institutets sida.

Begränsning av Institutets ansvar

Institutet är inte ansvarigt för skada som beror av svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Institutet självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Skada som uppkommit i andra fall skall inte ersättas av Institutet, om det varit normalt aktsamt.

Institutet svarar inte för skada som orsakats av svensk eller utländsk handelsplats, depåförande institut, central värdepappersförvarare, clearingorganisation, eller andra som tillhandahåller motsvarande tjänster, och inte heller av uppdragstagare som Institutet med tillbörlig omsorg anlitat eller som anvisats av kunden. Detsamma gäller skada som orsakats av att ovannämnda organisationer eller uppdragstagare blivit insolventa. Institutet svarar inte för skada som uppkommer för kunden eller annan i anledning av förfogandeinskränkning som kan komma att tillämpas mot Institutet beträffande finansiella instrument.

Institutet ansvarar dock inte för indirekt skada, om inte den indirekta skadan orsakats av Institutets grova vårdslöshet.

Föreligger hinder för Institutet, på grund av omständighet som anges i första stycket, att helt eller delvis utföra köp- eller säljuppdrag avseende finansiella instrument får åtgärd uppskjutas till dess hindret har upphört. Om Institutet till följd av sådan omständighet är förhindrat att verkställa eller ta emot betalning/ leverans, skall Institutet respektive kunden inte vara skyldiga att erlägga ränta. Vad ovan sagts gäller i den mån inte annat följer av lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument.

Meddelanden

Meddelande som avsänts av Institutet med rekommenderat brev eller vanligt brev skall anses ha nått kunden senast femte bankdagen efter avsändandet, om brevet sänts till den adress som kunden uppgivit. Meddelande genom telefax, telex, S.W.I.F.T., Internet eller annan elektronisk kommunikation skall anses ha kommit kunden tillhanda vid avsändandet om det sänts till av kunden uppgivet nummer eller elektronisk adress. Om ett sådant meddelande når kunden på icke normal kontorstid skall meddelandet anses ha kommit mottagaren tillhanda vid början av påföljande bankdag. Meddelande från kunden till Institutet skall ställas till den adress som anges i Depåavtalet, såvida Institutet inte begärt svar till annan adress. Meddelande från kunden skall anses ha kommit Institutet tillhanda den bankdag meddelandet kommit fram till nämnda adress.

Tillämplig lag

Tolkning och tillämpning av dessa villkor och Institutets särskilda riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order skall ske enligt svensk rätt.

6. Information om incitament

Bolaget tar inte emot och behåller incitament från tredje parter i form av tredjepartsersättning inom ramen för investeringstjänsten portföljförvaltning. Enligt Finansinspektionens regler får ett värdepappersbolag endast betala eller ta emot en avgift eller kommission, eller ge eller ta emot en naturaförmån, om

- den betalas eller ges till eller av kunden eller en person för kundens räkning,
- den betalas eller ges till eller av en tredje part eller en person som agerar för tredje parts räkning, om
 - a) incitamentet avser annan investeringstjänst än portföljförvaltningen;
 - b) kunden innan tjänsten tillhandahålls på ett heltäckande, korrekt och förståeligt sätt tillhandahållits information om avgiftens, kommissionens eller förmånens förekomst, art och belopp, eller om beloppet inte kan fastställas, om metoden för beräkning av beloppet, och
 - c) betalningen av avgiften eller kommissionen eller tillhandahållandet av naturaförmånen är utformad för att höja kvaliteten på den berörda tjänsten till kunden och inte hindrar företaget från att uppfylla sin skyldighet att tillvarata kundens intressen, eller
- det är faktiska avgifter som möjliggör eller krävs för att tillhandahålla tjänsten, till exempel depåkostnader, avvecklings- och växlingsavgifter, lagstadgade avgifter, och som genom sin art inte kan strida mot företagets förpliktelser att tillvarata sina kunders bästa intressen.

Fondandelar

Fair får ersättning från olika fondbolag för förmedling av din order avseende fondandelar.

Ersättningen varierar mellan olika fondbolag och olika fonder förvaltade av samma fondbolag.

Ersättningen kan beräknas som en årlig ersättning i form av en procentsats på det förvaltade kapitalet, som en engångsersättning vid försäljning i form av en procentsats av det investerade kapitalet, som en procentandel på den avkastning som överstiger en viss nivå, eller som en kombination av dessa beräkningsmetoder.

Den ersättning som Fair erhåller betalas av fondbolaget och tas från de avgifter som du som kund erlägger till fondbolaget i form av förvaltningsavgift och eventuellt andra avgifter. Den ersättning som Fair erhåller innebär alltså ingen ytterligare kostnad för dig som kund.

Observera att detta inte gäller för Fairs diskretionära förvaltningsmodeller, Benchmark, Guru och Spets. I dessa modeller erhåller Fair inte någon ersättning för de fondandelar som ingår i förvaltningen.

Strukturerade produkter

I de fall då Fair fungerar som arrangör av strukturerade produkter erhåller Fair ett arrangörsarvode från emittenten av produkten samt betalar ut arvoden till externa förmedlare.

Arrangörsarvodet varierar mellan olika produkter och emittenter och beräknas som en procentsats på det nominella beloppet. Fair kalkylerar med ett arrangörsarvode om maximalt 1,4 % per år av produktens nominella belopp och löptid.

Räkneexempel:

Vid en investering om 100 000kr nominellt och en löptid på 5år blir den maximala ersättningen $5 \times 1,2\% \times 100\,000\text{kr} = 6000\text{kr}$. Detta belopp ingår i det investerade beloppet.

Courtage: 2% av nominellt belopp = 2000kr. Detta betalas utöver det investerade beloppet.

Total ersättning till Fair = 8000kr.

Denna beräkning är gjord med antagandet att placeringen hålls till förfalldagen.

Diskretionär förvaltning

Fair erhåller en ersättning för diskretionärt förvaltade uppdrag i form av förvaltningsarvode enligt avtal. Denna ersättning beräknas antingen som

en performancebaserad ersättning, med en procentsats på portföljens värde eller som en fast årlig ersättning.

Ersättning till distributörer

Ifall kontakten mellan dig och Fair har förmedlats av en extern samarbetspartner till Fair kan Fair i sin tur betala en ersättning till den externa samarbetspartnern för förmedling av Fairs tjänster och produkter.

Närmare information om ersättningar kan lämnas av Fair Investments Sweden AB.

7. Information om RISKKLASSER

Bakgrund

Den 1 januari 2023 förändrades sättet att beräkna och klassificera risknivån för fonder och andra finansiella produkter enligt den EU-gemensamma riskskalan¹. Ett syfte med förändringen var att utöka riskskalans användningsområde och numera omfattas ett brett utbud av investeringsprodukter som erbjuds till icke-professionella investerare, såsom fonder och strukturerade produkter, av riskskalan. Fair Investments Sweden AB ("Fair") använder sig av samma riskskala som används för att ange risken i dessa så kallade PRIIP-produkter. Valet av riskskala grundar sig i att majoriteten av finansiella produkter som är tillgängliga för konsumenter på marknaden är försedda ett PRIIP-faktablad. Dessa faktablad inkluderar produktens riskklassificering för att underlätta för konsumenten att göra en jämförelse mellan flera olika produkter och tjänster, där risknivån utgör en faktor vid kundens investeringsbeslut.

Riskenivåer för PRIIP-produkter

Riskenivåerna fastställs genom användning av en sammanfattande riskindikator som sträcker sig från 1 till 7. Denna indelning grundar sig på en beräkning av marknadsrisk (MRM-klass), som avspeglar årlig volatilitet. För att beräkna marknadsrisken för en PRIIP-produkt, utgår man normalt från en Value-at-Risk (VaR)-modell som omvandlas till en generell VaR-ekvivalent volatilitet, för att möjliggöra en jämförelse med andra lösningar. VaR beräknas för PRIIP-produkter med ett 97,5-procentigt konfidensintervall under den rekommenderade innehavsperioden, om inte annat anges.

Resultatet (VaR-ekvivalent volatilitet) ger MRM-klass enligt följande tabell:

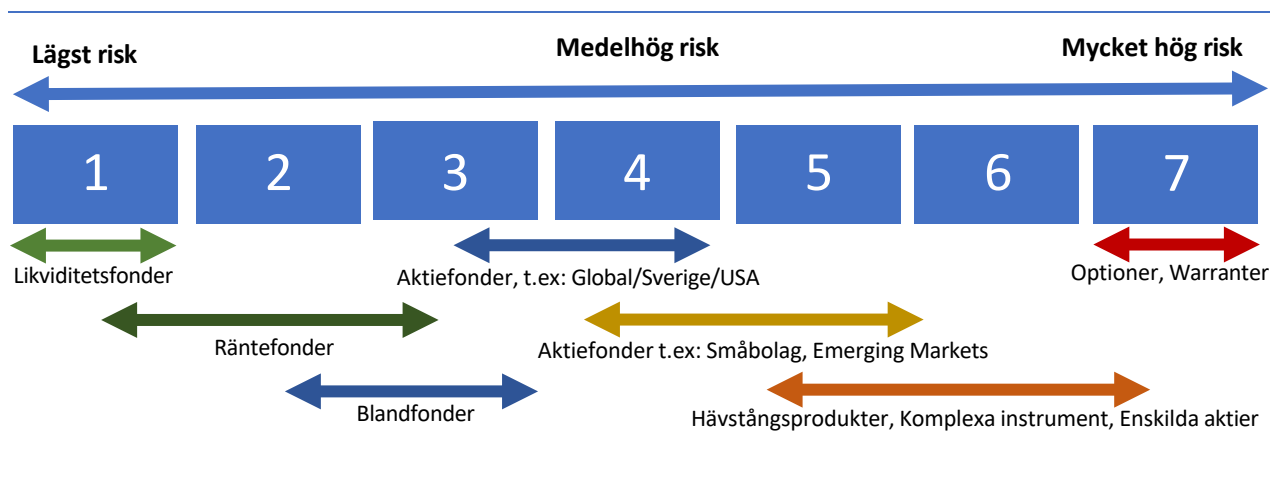
Riskklass	VaR-ekvivalent volatilitet
1	< 0,5%
2	≥ 0,5% och < 5%
3	≥ 5% och < 12%
4	≥ 12% och < 20%
5	≥ 20% och < 30%
6	≥ 30% och < 80%
7	≥ 80%

För mer detaljer hänvisas till PRIIP-förordningen och Den delegerade förordningen.

¹ Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare ("PRIIP-förordningen") och Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/653 av den 8 mars 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare ("Delegerade förordningen").

Riskenivåer för olika produkttyper

Bilden nedan ger en illustration av inom vilka MRM-klasser olika produkttyper typiskt kategoriseras.

Lägst risk

Om MRM-klasserna kan generellt sägas att den lägsta riskklassen (klass 1) oftast representeras av finansiella produkter som likviditetsfonder eller bankkonton. Dessa placeringar kännetecknas av fasträntepositioner med hög säkerhet och korta löptider, vilka generellt sett inte ger högre avkastning än riskfri ränta. Det är inom denna typ av placeringar som en investerare förväntas ha lägst förväntad avkastning, men samtidigt minst sannolikhet för betydande nominella värdesvängningar i innehavet.

Låg till medellåg risk

Inom det spektrum som sträcker sig från låg risk till medelhög risk (klass 2–3) finner man ofta placeringar som inkluderar blandfonder (som kombinerar aktier och räntebärande värdepapper) samt räntefonder med längre durationer och/eller högre kreditrisk. Det omfattar även flera typer av olika specialfonder.

Medel risk

Aktiefonder är vanligtvis av medelhög risk (klass 4). Denna kategori innefattar normalt sett väldiversifierade fonder riktade mot globala portföljer eller utvecklade ekonomier, såsom Sverige-, Global- eller USA-fonder. Placeringar inom denna kategori kan generellt svänga mycket i värde, men förväntas ha en högre avkastning på längre sikt.

Medelhög till hög risk

Inom området som sträcker sig från medelhög risk till hög risk (klass 5–6) återfinns olika typer av placeringar. De mer riskfyllda aktiefonderna, så som Emerging Markets-fonder och vissa småbolagsfonder, tenderar att klassificeras som klass 5, om de inte hamnar i klass 4. Olika typer av strukturerade produkter och

specialfonder kan inkludera mycket komplexa risker och klassas ofta här. Även fonder med hävstång och andra typer av placeringar som medför högre risker än investeringar i utvecklade aktiemarknader faller vanligtvis inom klass 5-6. Dessa placeringar kan ofta generera högre avkastning än produkter i klass 4, men medför samtidigt en ökad risk för att en betydande del av investeringen kan gå permanent förlorad.

Investeringar i enskilda bolag hamnar ofta i klass 5-7 då ett enskilt bolag (som inte är del i en diversifierad portfölj) kans svänga väldigt mycket i värde.

Mycket hög risk

Mycket hög risk (klass 7) innebär att det finns potential till mycket hög avkastning, samtidigt som det följs av risker som är så pass betydande att det ofta innebär risken att hela det investerade kapitalet kan gå förlorat. Placeringar inom denna riskklass är oftast utav ren spekulativ karaktär eller utgör en liten andel av värdet i en totalportfölj med ett mer sofistikerat syfte, såsom användning av olika hedge-strategier.

Klassning av andra tjänster och produkter

När riskklassificering av produkter görs som inte är PRIIP-produkter, som till exempel klassning av en förvaltningstjänst, görs en bedömning av tjänstens typportfölj och mandat. Om det finns tillgänglig data från en modellportfölj med fem års historisk data tillgänglig används den för att beräkna volatiliteten hos modellportföljen. Därtill kategoriserar tjänsten enligt de ovan angivna volatilitetsnivåerna. Om en modellportfölj saknas och det samtidigt finns en PRIIP-produkt med liknande riskprofil, så kommer tjänsten klassas i linje med motsvarande PRIIP-produkt. Till exempel, om det handlar om en förvaltningstjänst med ett svenskt mandat som huvudsakligen placerar i aktier, där typportföljen består av ett 30-tal svenska storbolag, hamnar den i samma riskprofil som en OMX30-indexfond när tjänsten saknar historiska data

Denna metod för riskklassificering används för att skapa en enhetlig och jämförbar bedömning av risken för olika finansiella tjänster, särskilt när det inte finns tillräcklig egen historisk data att tillgå. Detta hjälper investerare att bättre förstå risknivån för produkter och tjänster.

Begränsningar i MRM-klassificeringen

Riskklassificeringen ger en förenklad översikt över risken i olika produkter och tjänster. MRM-klasserna ger endast en grov uppfattning om risknivån i en produkt. En avvägning har gjorts där man vägt enkelhet och jämförbarhet över ett brett spektrum av produkter, snarare än att använda mer detaljerade och produktspecifika skalor. Det är därför i t.ex. en rådgivningssituation viktigt att beakta att olika produkter i samma MRM-kategori kan ha olika risknivåer som är relevant för kunden. Det är även viktigt att ta hänsyn till produkternas långsiktiga risker samt risker som är specifika för deras struktur i förhållande till kundens placeringshorisont, ekonomiska mål, risktolerans samt kunskap och erfarenhet. Detta innebär att rådgivaren behöver göra en mer detaljerad analys och anpassa rådgivningen till varje kunds individuella behov och mål.

8. Information om SKILLNADER I ERSÄTTNING

Information om skillnader i ersättning för Fair Investments Sweden AB:s förvaltningsmodeller

Syfte

Syftet med detta dokument är att ge information till kund angående de ersättningsskillnader som kan uppstå mellan de olika förvaltningsmodellerna som Fair Investments Sweden AB "Fair", erbjuder. Syftet är inte att visa exakt vad en lösning kostar/kommer att kosta, då denna information framgår i de förvaltningsavtal eller de informationsblad som tillhandahålls vid ett placeringsförslag och beror på vad som avtalas med en kund. Detta dokument är till för att ge kunden en tydlig, generell, överblick över de ersättningsskillnader som finns i olika avgiftsstrukturer och relaterade, potentiella intressekonflikter som Fair har identifierat och hanterat i enlighet med 9 kap. 9 § Lag (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Bakgrund

Fair erbjuder i sitt standarderbjudande två olika diskretionära förvaltningar Guru- och Spetsförvaltningen som även anknutna ombud till Fair kan erbjuda sina kunder. Dock begränsas inte Fairs utbud till dessa, utan individuella upplägg eller olika nischförvaltningar erbjuds även ibland till kunder.

Fair kombinerar olika förvaltningslösningar för att uppfylla behovet för varje enskild kund. I vissa fall kan det vara så att det mest lämpliga valet för en kund är att bara välja en enskild förvaltningslösning. I det fall kunder har mer specifika behov/marknadssyner tar Fair via sin bifirma Rate Capital fram skraddarsydda värdepapper, som Fairs rådgivare kan rekommendera för att matcha dessa behov.

Ersättning för Guru- och Spetsförvaltningen

Både Guru- och Spetsförvaltningen är prestationsbaserade. Detta innebär att Fair endast får ersättning från kunden om portföljen genererar positiv avkastning. Fair tar normaltvis en avgift som uppgår till 1/3 av den positiva avkastningen i förvaltningen.

Med bakgrund av efterfrågan från kunder, och för att kunna belöna långsiktiga och trogna kunder har ett erbjudande tagits fram, som innebär att förvaltningsarvodet permanent kan reduceras mot en fast andel av insatt belopp. Tar kunden del av erbjudandet kan denne istället för 1/3 i förvaltningsarvode reducera det med 1%-enhet, för all framtid genom att betala 0,5% av det belopp som sätts in i Guruförvaltningen/Spetsförvaltningen. Storleken på rabattavgiften är satt så att Kunder med en placeringshorisont över 5 år ska betala mindre för sin Spetsförvaltning om avkastningsmålen (om 15%) hålls.

Nedanstående exempel har som syfte visa hur ersättningen kan skilja sig beroende på vilken avgift kunden väljer. Med vinstdelning menas den avgift av den positiva avkastningen i förvaltningen som Fair erhåller.

Exempel 1: I detta exempel har kunden valt standardavgiften, vilket innebär en vinstdelning på 33%. Kunden har sänt över 100 kr.

Efter antal år	Arvoden				Depåvärde		
	Marknadsutveckling				Marknadsutveckling		
	0%	10%	20%		0%	10%	20%
Start	0,00	0,00	0,00		100,00	100,00	100,00
År1	0,00	3,30	6,60		100,00	106,70	113,40
År2	0,00	3,52	7,48		100,00	113,85	128,60
År3	0,00	3,76	8,49		100,00	121,48	145,83
År4	0,00	4,01	9,62		100,00	129,62	165,37
År5	0,00	4,28	10,91		100,00	138,30	187,53
År6	0,00	4,56	12,38		100,00	147,57	212,66
År7	0,00	4,87	14,04		100,00	157,45	241,15
År8	0,00	5,20	15,92		100,00	168,00	273,47
År9	0,00	5,54	18,05		100,00	179,26	310,11
År10	0,00	5,92	20,47		100,00	191,27	351,67
Totalt erlagt arvode	0,00	44,95	123,95	Total vinst	0,00	91,27	251,67
Snittkostnad per år	0,00%	3,30%	6,60%	Snittavkastning per år	0,00%	6,70%	13,40%

Exempel 2: I detta exempel har kunden valt den rabatterade avgiften, vilket innebär en vinstdelning på 13% och en rabattavgift på 10%. Kunden har sänt över 100 kr.

	Arvoden				Depåvärde		
	Marknadsutveckling				Marknadsutveckling		
Efter antal år	0%	10%	20%		0%	10%	20%
Start	10,00	10,00	10,00		90,00	90,00	90,00
År1	0,00	1,17	2,34		90,00	97,83	105,66
År2	0,00	1,27	2,75		90,00	106,34	124,04
År3	0,00	1,38	3,23		90,00	115,59	145,63
År4	0,00	1,50	3,79		90,00	125,65	170,97
År5	0,00	1,63	4,45		90,00	136,58	200,72
År6	0,00	1,78	5,22		90,00	148,46	235,64
År7	0,00	1,93	6,13		90,00	161,38	276,64
År8	0,00	2,10	7,19		90,00	175,42	324,78
År9	0,00	2,28	8,44		90,00	190,68	381,29
År10	0,00	2,48	9,91		90,00	207,27	447,63
Totalt erlagt arvode	10,00	27,52	63,44	Total vinst	-10,00	107,27	347,63
Snittkostnad per år	1,00%	2,30%	3,60%	Snittavkastning per år	-1,05%	7,56%	16,17%

Exempel 3: Detta exempel är för ett produktköp med courtage på 3%, ett arrangörsarvode på 1%/år, en löptid på 5 år, och där årskupongen på 5% återinvesteras vid löptidens slut, antaget oförändrad kreditrisk och förfall till nominellt värde som är lika med investering/(1+courtage). Kunden har investerat 100 kr.

	Arvoden		Depåvärde
Efter antal år			
Start	7,77		92,23
År1	0,00		98,23
År2	0,00		104,23
År3	0,00		110,23
År4	0,00		116,23
År5	10,07		112,16
År6	0,00		117,16
År7	0,00		122,16
År8	0,00		127,16
År9	0,00		132,16
År10	0,00		137,16
Totalt erlagt arvode	17,84	Total vinst	37,16
Snittkostnad per år	1,60%	Snittavkastning per år	3,21%

Ovanstående exemplen har som syfte att visa de skillnader i ersättning som Fair erhåller över tid beroende på vilken avgift som kunden väljer. Skillnader i ersättning kan hypotetiskt sett resultera i en intressekonflikt. Detta i och med att rådgivaren kan ha incitament för att välja en avgiftsmodell som ger högst ersättning på kort sikt. För att undvika en sådan potentiell intressekonflikt har Fair tagit fram interna riktlinjer som alla anställda måste följa. Fairs anställda ska endast distribuera finansiella produkter som är lämpliga för respektive kund baserat på kundens individuella förutsättningar i enlighet med interna riktlinjer.

9. Information om hållbarhetspreferenser

När Fair Investments Sweden AB ("Fair Investments" eller "Bolaget") tillhandahåller investeringsrådgivning eller portföljförvaltning ska Bolaget inhämta information om kundens situation och preferenser för att kunna avgöra vilken typ av investeringslösning som kan anses vara lämplig för kunden. Bolaget samlar bland annat in information om kundens finansiella situation, riskvilja, placeringshorisont, önskad avkastning, syfte med investeringen samt kundens hållbarhetspreferenser. Kundens förmåga att bära den finansiella risken är överordnad kundens hållbarhetspreferenser.

Med hållbarhetspreferenser avses en kunds eller presumtiv kunds val om huruvida någon av följande finansiella produkter ska integreras i kundens investeringsstrategi:

- a) Ett finansiellt instrument i fråga om vilket kunden eller den presumtiva kunden bestämmer att en viss minimiandel ska investeras i miljömässigt hållbara investeringar enligt definitionen i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852.
- b) Ett finansiellt instrument i fråga om vilket kunden eller den presumtiva kunden bestämmer att en viss minimiandel ska investeras i hållbara investeringar enligt definitionen i artikel 2.17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2088.
- c) Ett finansiellt instrument som beaktar huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer i fråga om vilket kunden eller den presumtiva kunden bestämmer vilka kvalitativa eller kvantitativa inslag som ska påvisa att så sker.

Med miljömässigt hållbara investeringar enligt a) avses en investering i en eller flera ekonomiska verksamheter som enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 anses vara miljömässigt hållbara.

Med hållbara investeringar enligt b) avses en investering i en ekonomisk verksamhet som bidrar till ett miljömål, i enlighet med vad som mäts genom till exempel centrala resurseffektivitetsindikatorer avseende användning av energi, förnybar energi, råvaror, vatten och mark, generering av avfall och utsläpp av växthusgaser eller avseende effekter på den biologiska mångfalden och den cirkulära ekonomin, eller en investering i en ekonomisk verksamhet som bidrar till ett socialt mål, i synnerhet investeringar som bidrar till att bekämpa ojämlikheter eller som främjar social sammanhållning, social integration och ett gott förhållande mellan arbetsmarknadens parter, eller en investering i humankapital eller ekonomiskt eller socialt missgynnade grupper, förutsatt att investeringarna inte orsakar betydande skada för något av dessa mål och att investeringsobjekten följer praxis för god styrning, särskilt med avseende på sunda förvaltningsstrukturer, relationer till arbetstagarna, löner till berörd personal och efterlevnad av skatteregler.

Med hållbarhetsfaktorer enligt c) avses miljörelaterade, sociala och personalrelaterade frågor, respekt för mänskliga rättigheter samt bekämpning av korruption och mutor.